

Nagy Zoltán Mihály

FOGYÓ FÉNYBEN

Kárpátaljai Magyar Könyvek ***199.***

Készült a Szülőföld Alap támogatásával

© Nagy Zoltán Mihály, 2010

© Intermix Kiadó, 2010

INTERMIX KIADÓ

Felelős kiadó: Dupka György

Felelős szerkesztő: Barzsó Tibor

Budapesti képviselő: H-1011 Bp., Hunyadi János u. 5.

Készült a Borneo Kft.-ben

ISBN 978-963-9814-32-2

ISSN 1022-0283

Nagy Zoltán Mihály

FOGYÓ FÉNYBEN

*A Messze még az alkonyat című
versesregény-trilógia
második része*

INTERMIX KIADÓ

Ungvár – Budapest

2010

Múlt időben

elmerülve,
ásott odú
sötét ölébe
kényszerítve
mivé lett
világod világa,
 benne, általa
 ölel a föld
 viruló voltában
 ellobbant,
 hullta után
 még inkább
 szerethető,
 csillagszemmel mosolygó
 univerzumot,
hej,
a föld,
már csak a föld
ölelheti
Őt,
és Ő
túri
tiszta feketében
tehetetlenül
a kényszerű hűtlenség
szégyenét,

nem tudhatod,
mit vitt,
vihetett
magával
tőled, belőled,
társas létetek
kétbolygós naprendszerének
melege, fénye
betölti-e még
kihunytt szemének
gyönyörűkék egét,
amit
rád hagyott,
az irdatlan üresség
jussod,
a semmi
ijesztően rebbenéstelen kábulatában
egymagaddá fogyatkozva viseled
suhogó
percek,
dübörgő
órák,
sziklásan omló
évek
sokasodó
kínját,
ritkuló
sápadt örömet,
 eljöttél hozzá, elhozott
 a viszontlátás
 balga hite,
 de
 csak a fejfa

remekbe szabott betűi
előtted, veled,
a drága szempár
repeső csillogásának
fürge jelei
kihunytak, aláhulltak
gondosan kimért
szögletes
dimenzióba,
idefent
szellő repdes
szelíden,
mint régen
az Ő
vágyakat felszító
pajkos pillantása,
most
hűvösen érint, megborzongtat
a fuvallat,
hiányzik lényegéből
az eleven szeretet
melegsége,
csend ül
a koszorús köveken,
csak benned hördül
a tudat
a fejfa
embermagas függőlegese
előtt, alatt,
Ő
nem szól,
nem szólhat,
mégis

hallani véled
rögök, gyökerek közt
suttogó neszezéssel osonó
üzenetét,

*kedves párom,
bennem nyugalommá dermedt
a lét szapora léptű
elevensége,
de te
bírjad
cselekvésben
izzásig hevülve, dacosan
a hiányommal
rád szakadó,
kavargó,
súlyosan megáradt időt,*

nem,
nem lehet,
ne legyen
menedéke a nyugalom,
minden megélt nappal
nehezül hiánya,
megroggyan alatta
térded, elméd,
még a göcsörtös
kőkényfa-bot is
ívessé hajlik
a láthatatlan súly alatt,
már nem
te
őt,

a kín vonszol téged
napok, éjszakák
kietlenségében
valahonnan
sehová,
volt idők, emlékek
édes zajjal, áldott színekkel
zsongó mezőin
adatna csak pihenés,
ha nem szabdalná
azt is
sajgás
éles pengeként,
 nem sokasodhatsz már
 eggyé forrt kettővé
 Vele,
álmok, emlékek
lobogva enyésző valósága
kevés vigasz,
mint élők éjszakáján
reszketegen világoló
gyertyaláng,
mit,
miféle jelenést,
szörnyű csodát
láttat veled
csapkodó szárnyú képzelet,
Ő
szüntelenül

*távolodik tőled
hozzád egyre közelebb,*

már csak
az ásott mélység
könyörtelen két métere
hallgat csukott szájjal
közöttetek,
elnyeli a törvény szigorát
áthágni kész
őrült gondolatot,
mi torpantja meg, tartja vissza
rettentő szándékodat,
ujjal, körömmel
kaparni utat
Őhozzá,
hogy legalább
egy pillanatra
megérinthesd
szemed fényével,
nem,
nem hiszed
az Ő
nyugalmas bénultságát,
mosolyának,
szavának,
pillantásának
vesztét,
süt,
cseng,
csillan az
változatlanul,
elevenséggel riogat
mohó nyüveket,
az enyészet buzgó zsoldosait

abban a másik dimenzióban,
így,
második fejfaként
fölötte állva
vagy,
csak vagy,
de miért,
ha áldott napkelték
aranyözönében
az Ő mosolyának
nem örülhetsz,
a hiány hét éve
ujjongó reggelek
fényzuhatagában is
éjszakák
tömény sötétjét
láttatja veled,

néha
tetten éred
a már-már eszelősen motyogó
rettenetet,
ahogy
magadban beszélsz

Róla,
Hozzá,
kettőtökért,
ami
a falu szerint
nem normális,
pedig
valójában
a néma kegyetlenséggel

pulzáló hiány
abnormális
ennyi idő után is,
mikor
mocorog a sejtelem,
a katasztrófa
dördülő pillanatától
bicegő idő
tétova ujjá
gyógyító leplet sző
a lélek tátongó sebére,
és a pap is
biztat,

*bátyám,
fogadja el
zokszó nélkül
Isten akaratát,
bízzon
a feltámadás örömében,
akkor majd
vizionlátja
pirospozsgásan újra kivirulva
kedves halottját,*

beszélhet
a reverendás,
nem lehet,
nem tudod
szó nélkül
tudomásul venni
veszteségedet,

megbékélve
csak úgy
leírni
az Ő
egyszervolt létét,
ezt a bűnt
nem veheted
a lelkedre,
mindig is az volt, ma is
az a baj,
 fajtád, az ember
 hajlamos eltúrní
 minden gyalázatot,
 a kényelmesség bűnébe esve
 lassan már
 gondolkodni is
 lusta
 lesz,
megírta az újság,

*tíz éven belül
sorozatgyártásban készül
a mesterséges agy,
gép gondolkodik majd
az ember helyett,*

ez
már
a vég,
és az utat,
ami
hozzá vezet,
 fejlődésnek

nevezik,
hej,
neked
ne beszéljen
senki
a feltámadás öröméről,
ez is csak
szép, szent
mese,
arra jó,
amire
izmusok, pártok
kortesbeszéde,
előre megfontolt
bitangsággal,
kilátásba helyezett boldogság
ígéretével
béketűrésre bírni
nyomorúságában
az embert,
nehogy feleszméljen,
rettentő haraggal
fellázadva
ripityára zúzza
szellemi bilincseit,
akárki,
pap vagy pártérdek
rakta rá,
és Bene Mózes Pál módján
próbáljon
önmaga lenni,
józan emberi ésszel

megszervezni
egyetlen életét,
hogy amikor
eljön az idő,
lelkiismeret-furdalás nélkül
hajtsa a fejét
örök
nemlétre,
ne,
ne forogjon
Ő
odalent,
Érte, Miatta is
gondolkodsz, szólsz,
az Ő
idejekorán
megszakított létének
csonkaságát
Isten szemére vetve,
aki megtagadta
Tőle
a harmattisztaságú szeretet
unokák szemében csillogó fényének
tartós örömét,
Ő nem, te
látod
helyette is,
nagyot nőttek
mind a ketten,
kamaszos bajuszka serken
az ajkuk fölött,
a hangjuk

mélyül, férfiasodik,
rákaptak a pecázásra, eljárnak
a patakra, néha
halat is fognak,
büszkén hozzák haza
a fogságban is virgonc,
félvödörnyi vízből kiugráló kárászokat,
olyankor
halászlét főz
a menyed,
szeretik mind,
te nem
a csípőssége miatt,
nem is érted, mi abban az élvezet,
túlcsípőspaprikázni az ételt,
hogyan a halhús jó íze
menthetetlenül elvesszen,
persze, a pikkelyes zsákmányt
szívesen megpucolod,
mert azt
rád bízzák,
nekik nincs türelmük
ilyesmivel bíbelődni,
te meg ugye
ráérsz,
egyszer a nyáron azért
meglepett a menyed,
pár nagyobbacska halat
tengeriliszttal forgatva
kisütött neked,
majdnem
ugyanúgy,

ahogy
Ő
valamikor, ahogy
szereted,
jó volt,
a figyelmesség esett
nagyon-nagyon jól,
nem számít, hogy az unokák
súgták meg,
mennyire szereted
a ropogósra sütött halat,
csak nekik említetted,
dehogy a menyed előtt,
így vagytok,
megvagtok,
meg kell hogy legyetek
az Ő
szemének óvó fénye,
gondviselő szándékának
fürgesége nélkül,
ezeket
és annyi mást
elgondolva, motyogva
itt
Neki,
mintha
könnyebb lenne
a lelked,
szinte restelled,
de tudod,
nem róná fel neked,
hát

nyugalmasabban
indulsz haza,
 a vágott virág, amit
 Neki hoztál,
 itt marad
 a gondozott halmon,
 igen,
 gondot visel rá
 a menyed, nem hagyja
 elgazosodni, jön a kapával,
 kitakarítja, virágokat palántáz,
ki tudja,
a kegyelet hagyományához
hűen, jó szívvel-e,
vagy csak azért,
nehogy
megszólja a falu,
 akár így, akár úgy,
 fájó öröm
 nézni a keze nyomát,
most
a műkő fejfa is
megszépült kicsit,
drótkéfével kapartad le róla
a mohát,
amit az idő
rárakott,
 hm,
 miért
 nem volt furcsa
 látni rajta
 a saját nevedet

is,
egy évszám mögött
a majdani másikat,
halálod évszámát sejtető
vésett kötőjellel,
meg se rebbent a szemed,
a kezed se remegett,
miért is
rebbent, remegett volna,
régóta
tudod,
elfogadod,
várod,
hogy végre
ide költözz,
Ómellé,
hiszen
így természetes,
akik egyek voltak
életükben,
együtt legyenek
halálukban is

örökkön-örökké,

útban hazafelé
muzájkézfogások,
odavetett adjonistenek,
választ nem váró hogyvagyok közt
sokadszor
próbálsz elképzelni
kiszabott idő

utolsó perceit,
a némaságával vádoló
mozdulatot,
mikor
nem kívánt
kegyes alamizsnaként
egy korty levegő még
adatik,
 milyen lesz
 az a perc, az a póz,
 mit
 nem követ
 mozdulat,
 mert ernyed a test,
 a béna akarat
 megélt időd kavargó
 tömegébe fullad,
fürge pengék éle
nem csonkolhatja
torzóvá
létedet,
hiszen
hatvanhét
kiteljesedett évet
cipelsz,
 elég, legyen
 elég,
 jöhet, jöjjön
 érted is
 őrült autó
 kereke alatt
 a végső, pillanatnyi

rettenet,
ami
az Ő szemében is
fölfeketéllhetett
Akkor,
vagy falja fel
mohó,
buján tenyésző kór
benned
a lét pislán remegő fényeit,
olyan mindegy,
csak lenne
vége már,
tenne félre
megunt játékbábuként
mihamar
a Teremtő,
így, játékszerként
nincsen abban
semmi érdekes,
hogyan voltál,
még vagy,
mintha
lennél,
és egyszer csak
nem leszel,
lesznek, maradnak
Isten kezében
más játékszerek,
a fiad,
a menyed,
az unokák,

falubelijeid,
az ország, a világ
mind-mind
kiszolgáltatott játékszer
mindenható igényű
égi és földi
hatalmak kezében,
darál a kegyetlen gépezet,
roncsol
vigyorogva a jelen idő
sorsokat,
testet, lelket,
jövőt, múltat,
hej,
micsoda idő
ez,
amikor, amelyben
térdet, gerincet
gyötörve
átokká súlyosul
akár egy csöppnyi
tisztesség,
ami még
fel-felfénylik
időnként
rokonok, szomszédok, jó ismerősök közt
itt, a faluban,
mikor egy-egy család
nagy vállalkozásba kezd,
régi házat bont,
újat épít,
vagy éppen

kapával megy neki
a többhektáros veteményt
előlni készülő gaznak,
ilyenkor áldottak
a segítő kezek,
könnyű,
gyors,
eredményes
a munka,
de ennyi
kevés
az egymásra taltságot erős érzésének
folytonosságához,
azt
a másik,
a mások
gondjával-bajával való
mindennapi
cselekvő együttérzés
teremthetné meg,
ezt,
a közös gondviselés
tettre kész
hajlamát, felelősségét
ölte ki
a modern kor
átkozott szelleme,
késő ősztől
tavasz derekáig
házukba húzódnak
az emberek,
mint régen

szalmás ereszaljakba
esténként
a verebek,
 férfiember
 a pohár, a hordó
 körül forog,
 az asszony nép tévét bámul,
 unatkozva nyavalygó gazdagok
 műproblémáit
 sok száz folytatásban adagoló
 sorozatokat,
 ahol mindig akad
 balga izgalmak
 fokozásának
 kíváncsiak szerint
 vakságra,
 némaságra,
 amnéziára ítélt
 izé, hős,
 aki a kellő pillanatban
 könnyfakasztó módon
 meggyógyul, és
 igazságot tesz,
 mint a bűnbandákkal
 egy szál egyedül
 leszámoló szakállas ranger,
hej,
újmodi
néphülyítő
mesék ezek,
álomvilágba rántják
az embert,

aki a valóságban
még oly apró,
de fontos igazságát
sem képes
érvényesíteni,
ahogy az imént
messziről kalapját emelő
Balla Bálint
sem,
Korhely Márton szomszédja a Kis utcában,
szomszédok lettek
a kolhozföldek szétosztásakor is,
mindkettőjük parcellája
egyformán
húsz méter széles
volt,
a Bálinté
ma már
szűk tizenkilenc,
a Mártoné meg
huszonegy,
minden szántáskor elnyalt
ekealjnyit
a Bálintéból,
és hát
sok kicsi
sokra megy,
pár év alatt
összejött a bő méternyi széles
elbitorolt pluszbirtok,
ott az írásos panasz
évek óta a bírónál,

mégse történik
semmi,
mert
a falu első embere
Korhely Márton veje,
nincs, nem lehet
más magyarázat,
még bosszantóbb, hogy Bálint
hiába fordult
felsőbb hatóságokhoz,
visszaküldték panaszát

*a helyileg illetékes
polgármesteri hivatalnak
kivizsgálásra,
a panasz jogossága esetén
annak orvoslására,*

nesze neked, közigazgatás,
nesze neked, Balla Bálint,
ezért kell szántáskor
vasvillával
ott állni
a mezsgyén, nehogy
elszántsa megint
a rossz szomszéd,
akinek van bátorsága
cinikusan
Bálint szemébe röhögni,
vérforraló pimaszsággal
élcélödni,
erre fog egyszer

csúnyán ráfizetni,
mert Bálintot
nehéz kihozni a sodrából,
de ha istenigazából feldühíti,
akkor előbb-utóbb
villahegyre kapja,
és persze,
a törvény majd
őt ítéli el,
 nem kell hozzá
 nagy bölcsesség, érteni,
 miért
 van, lehet
 ilyen,
világos,
ez a világ
a tisztességteleneké,
ők csinálnak
törvénytelenül
törvényt, csakis
nekik passzolót,
hol
a törvényhozás
tisztelhető rendje,
miért nem
arra méltóan
okos, előrelátó emberek hoznak
mindenkire kötelező
törvényeket,
hiszen azok híján
mindenütt
 a rend hiánya

dúl, rombol,
a törvénytisztelő embert
közröhej minősíti
élhetetlenné,
vaskézzel
lehetne, kellene
rendet teremteni,
előbb
az emberek
fejében, lelkében,
aztán
a törvények
szigortalan szövevényében,
de erre egyhamar
semmi esély,
a vaskéz is,
mint a többi
mocskos mancs,
teremtett káoszban
kotorászik,
profitot keres,
menti
biztonságos bankokba,
hogyan amikor kitelik
a bitangság ideje,
gondtalanul élvezhesse
az égtájak legszebbikén,
hát
mikor jár le
az idejük,
feltör-e valaha
a meglopottak

szent haragja
elsöpörni
hataloméhes gazemberek
siserahadát,
nincs remény,
birkává züllesztve
tűr, csak tűr
a nép,
szeme világát
gumigolyóktól,
veséjét
gumibottól
félti,
bizonyítja
ötvenhat után
az ötvenedik október,
hatalmat bitorló elit
verőlegényeivé lettek
a rend őrei,
hitvány kiváltságosak
demokráciának csúfolt
világában
kussolni kell
mindenki másnak,
nem,
nem lesz
itt
vaskéz,
számonkérés,
elszámoltatás,
rég felnyergelve a bitangok
repülőgépe,

a kellő pillanatban mind
elhúzza a csíkot,
bottal ütheti nyomukat
számonkérő szándék,
talán
az sem lenne baj,
csak mennének, tűnnének el,
tisztulna meg tőlük
az ország, a nemzet,
hogy a változás reménye
kisemmizett sokak számára váljon
mindennapi kenyérré,
milyen jó lenne
hinni ebben,
de józan ésszel
nem lehet,
nem és nem,
hát belül, a lélek mélyén
marad
a háborgás, a tehetetlenség
kínja,
hej,
Béla,
a mopeden ingázó tanító
rég versbe írta,

*ez a sors
lett a miénk s munkál velünk,
a kozmosz-szél ide sodort,
és jobb hazát már nem lelünk,*

szép, igaz sorok ezek,
még akkor is,

ha nem kósza szél
sodort ide
titeket,
 régí írások szerint
 Árpád vezér
 hozta, vezette
 őseiteket
 ide, a Kárpátok
 áldott gyűrűjével ölelve
 pompázó földre,
honnan tudhatta volna
akkor még
bárki
a honfoglalók közül,
hogy az új, élhető hazában,
szintén az írások szerint
 már ő,
 a honszerző fejedelem
 a kettős fejedelemséget
 megszüntetve
 egyeduralomra tör,
dédunokája pedig,
Géza fejedelem
 ennél tovább lép,
 kezet emel rá,
 teljesen felforgatja,
 törvényeket sutba dobva
 lerombolja
 az erős nép szokásrendjét,
és
lehetett-e másképp,
amit ők elkezdtek,

az írások szerint
Géza fia,
a Vajkból
Istvánná vedlett király
bevégezte,
 népét, országát
 mi másért,
 egy vágyott koronáért
 kiszolgáltatta
 idegeneknek,
vajon tévedés
régóta
kétségekkel hadakozva,
ma már
szitkot sziszegő haraggal
hinni,
 ó, dehogy,
 dehogy az idő
 parancsoló szavát,
 dehogy a megmaradás
 egyetlen esélyét
 ismerte fel,
 ez csak
 lepel,
 az igazságot
 kendőzi el,
 a temérdek vért, szenvedést,
 amit kiontatva, okozva,
 a legszentebb ősi értékekhez,
 a saját nyelvhez,
 törvényhez,
 hithez

nagy haraggal,
pengével is ragaszkodó
Koppány
igazságát
négyfelé szakíttatva
rákényszerítette népére
Róma hitét,
ezen az áron,
nyugati mintára
alapított államot,
s ajánlotta azt
Mária oltalmába,
csoda-e, ha
jutalmul
Róma szentté avatta
őt,
konok koponyádban termett
gondolat szerint
népe ősi hitének,
országa biztató jövőjének
könyörtelen gyilkosát,
eljátszhatta már
azután
a kegyes, bölcs uralkodó
szerepét,
hajíthatott a nyomorgóknak
garasokat,
az elkövetett vétket
aprópénzzel
nem tehetette
semmivé,
hát

forogjon,
forogjon csak
sírjában
Géza fejedelem
idegen iskolákon lélekben
elkorcsosult fia,
most,
tízszáz év után
már hallani
sokfelől
a jogos vád
öt sújtó szavát,

*bízta volna
az új hazát
inkább önnön népe
oltalmára,
mielőtt
kiölette belőle
az ősi erényeket éltető hit
megnyugtató biztonságát,
és kötelezővé tette
az idegenek feltétlen
elfogadását, tiszteletét,
itt az eredmény,
népe a saját hazájában
állami kényszer alatt
szolgálni kényszerül
habzó szájú idegenek
gőgös érdekeit,*

ez

István műve,
az ő korában,
az ő parancsára kiontott vérrel öntözött földben,
egyedül üdvözítőnek vélt
balga eszméiben
kapaszkodik, erősödik
kitéphetetlenné
a szolgaság szívós
karógyökere

nem,
nem igaz, hogy
más istent imádó népek
gyűrűjében
az ősök pogánynak nevezett hite
mihamar sírba vitte volna
fajtádat,
ott a kiáltó ellenpélda
háromtemplomú falvak
sokaságában,
ahol vasárnaponként
az egyik szomszéd
római katolikus,
a másik
görög katolikus,
a harmadik
református templomba indul,
igaz, keresztény mind,
de ugyanazt az istent
másképp imádják,
és emiatt
semmi bajuk egymással,

ékes bizonyosság
a kereszténységtől
teljesen idegen,
iszlám hitű törökök országa is,
annak egy darabja
innen a Boszporuszon
Európa része,
népe mégis
megmaradt
a maga ősi hitével,
ezért vétek
ácsolni érdemet
István király feje fölé,
őt
keresztény janicsárrá nevelték
idegen papok,
hogyan engedelmesen
az ő szolgálatukba
kényszerítse népét,
mint ezer évvel később
a verescsillagosok,
a piroskönyvesek
földi paradicsomot ígérő
kolhozokba,
hol vannak már azok
a kolhozok,
kipurcantak, mint
nagy hazugságok
színes léggömbjei,
megrogyant, összezsugorodott
István állama is,
mert az idők nagy viharaiban

gyengének bizonyult,
gyengébbnek
a hajdani törzsek
valódián közös érdekek teremtetten
erős szövetségénél,
 ott romlott el minden,
 amikor
 képes volt
 a legyőzött Koppány testét
 kegyetlenül
 felnégyeltetni,
 elrettentésül
 várkapuk fölé akasztatni,
holott tudta
az ősi
törvényt,
amit az ő
idegen istene is
hirdet,

*a holtakat
el kell temetni,*

vajon
mítoszból sarjadó
hiedelem
vagy
komor érvek szikláira alapozható
gyanú,
hogyan ez a gaztett
hozta rátok
az átkot,

ami ma is
lenyomja, visszahúzza
fajtádat
a meg nem értés,
a mérhetetlen önzés
bűnébe,
hiszen ha
két atyádfia
véletlenül még
összedugja a fejét,
ott feltétlenül
legalább
három párt születik,
és mind magáénak hiszi
a bölcsék kövét,
pedig hitvány önérdet hajszol
mind,
a nép, az ország
gondját, létérdekét
leköpi,
és fajtád
oktondi baromként
tűr, csak tűr,
még ápolja is
a kultuszt,
megbámulja
István lebárdolt jobb kezét,
templomba tódul, hálálkodik,
még mindig azt hiszi,
István eszméje
egyszerre volt

*nemzeti és keresztény,
hogy ő
népe hagyományaihoz, életformájához
ragaszkodó
király volt,*

de te,
veszteséggel sújtott,
temetői csendből
nagy, felhősen rajzó gondolatokkal
viaskodva
hazatérő öregember,
tudós emberek,
az igazságot híven őrző
sárguló írások szavára
hagyatkozva
hinni merészeled,
glória helyett
megvetést érdemel,
aki népére
királyi döllyfbe vetemült daccal
kezet emelt,
hej,
vajon
egyszer majd

lesznek, szólnak

ébredő bátrak,
bátrabbak,
hazát, államot,

önbecsülést
újrateremteni kész
tisztességes, okos emberek,
új honszerzők,
jövőt ígérő szavak
igazságával
eleveníteni ősi virtust,
keményíteni fajtád gerincét,
hogy régi önvalójához
visszatalálva,
országos kórusban kiáltva
végre
nevén nevezzék
a nagy bűnt,
és
hamis glóriát
letépve, szemétre vetve,
 az őszivel gyönyörűen ötvözhető
 új minőség jegyében
 újabb ezer évek
 veszejtő dühének
 büszke méltósággal ellenálló
 országot, hazát
 emeljenek
 a siralmas romok fölé,
te,
konok
öregember
itt a mélyben
meg nem érheted,
csak remélheted,
 nem marad, nem

maradhat
bitorolt dicsfényben
majmolásra ingerlő példa örökké
a Rossz,
el kell hogy jöjjön
fajtád,
az ember
jobbik, becsülhető énjének
napkeltéje,
akkor talán
rátok is vetül
némi fény
itt,
az egykorvult haza
elorzott csücskében,
ahonnan
a hágó magasából széttekintve
Árpád és népe
először láthatott rá
az új haza
ígéző szépségére,
amire
szemet vetett
más népek
piros, kék, sárga,
és ki tudja,
még hányféle
irigysége,
belemartak
ebbe a szépségbe,
letépték mohón maguknak
fenséges részeit,

ami maradt,
valami csoda folytán
maradhatott,
a szelet kenyér
formájú és nagyságú ország
sorsa, jövője
a csorda-népek
nem szűnő,
saját testében is
bőven termő
veszejtő nyüvek
bűnös étvágyának
kiszolgáltatva
az árva fűszálénál is
bizonytalanabb,
és ti
itt,
a már csak
vágyakban, álmokban
éltető közeg
anyamelegéből kiszakítva
még inkább
szenveditek
az árvaság kínját,
megalázható,
gyűlölhető,
kiirtható
idegenekké lettetek
szülőföldeteken,
a szétszórás után
rátok szakadt
hazug demokrácia,

marhavagonok dübörgése,
aztán a kolhoz kényszere
lett sorsotok szégyene,
 kibírtátok, túléltetek,
 még
 vagytok,
de most
iskoláitokra
emelnek kezet,
nyelvetek szentségét
készülnek
elveszejteti,
 hogyan holnap már
 puszta fizikai mivoltotokban
 se legyetek,
 ne lehessetek,
sóhajt az elme,
kiált a szó,
nyúl a kéz
át a határon,
oltalmat
keres, remél,
a csonkává gyalázott
anyaország
segítő jobbját,
 hiába,
 hiába, hiába,
idegen eszmék kábulatában
mostohává lényegülve
saját vesztének
fekete szárnyú jeleit sem érti,
nem

ismeri fel,
 üttetik hát
 sorsotokra
 megfellebbezhetetlen ítélet
 szigonyos pecséttel,
nem csoda, ha
fut, menekül,
aki teheti,
pedig minden távozó
lélek és család
kiürült életterével
tovább szűkül a létesély,
 a gazdátlan térbe
 csapatosan
 idegenek
 tódulnak,
 kitöltik azt, otthonosan
 berendezkednek,
 fülük hallatára
 maholnap
 megmukkanni sem szabad
 anyanyelvül,
 mert a szátokra vernek,
 holnap talán
 már a vonatablakból
 hajítanak ki,
hol a vágyott
nyugat,
a belesimulva imádott
európai értékrend,
amitől
úgymond

idegen
ez a fajta
nyelvgyilkosság,
 sehol,
 nem szól,
 nem tiltakozik
 veletek, értetek,
 tisztá sor,
 számára
 ti vagytok
 még mindig
 megtűrt idegenek
 Európa közepén,
 igazolva
 István balga eszméjének
 teljes csődjét,

hej,
fiának
az egynyelvű, egyszokású ország
esendőségét
tanította,
hát tessék, az ő
többnyelvű, többszokású országa
esett szét,
és most
a honszerzők földjéről
népének nyelve
száműzetik
a vele ellentétben
egynyelvűségre, egyszokásúságra törekvő
jövevények
kíváncsai szerint,

ehh,
mi dolgod vele,
az Árpád nemzetségére
égető szégyent hozó,
koronás uralkodónak
Bene Mózes Pálnál
ezerszer méltatlanabb
bárgyú bölccsel,
hát ő, Bene Mózes Pál
csak egy család
feje volt,
de azt
bölcsen, biztos kézzel
kormányozta
temérdek gondon-bajon át,
a csehek alatt,
az oroszok alatt,
kolhozidőkben
nem csábult el
álságosan szép
szótól,
nem rettent meg
fenyegető
ököltől,
látszat szerint
békés-engedelmesen, valójában
bazsalygó méltósággal viselte
Tujte Gabi,
az izgága agitátor
karattyolását is
mindaddig, amíg
fejet ingató hajthatatlanságát látva

az a kolhozbérenc
könnyed, felelőtlen szóval
rá nem sütötte
a veszedelmes titulus
bélyegét,

*maga
akasztófára való
fasiszta,*

meghökken
az akkor még
ereje teljében levő férfi,
rámeredt szúrós szemmel
a cingár megbízottra,
felemelte, ráemelte
az öklét,
tudta persze,
nem üthet, nem éri meg,
mert eljön érte is
a fekete autó,
Gabi ugyanúgy tudta,
de azt is,
hogy az autó messze,
Bene Mózes Pál ökle pedig
egészen közel,
és mit ér
a kései bosszú,
ha őt
ez az ököl
ott, az utcán
rögtön agyoncsapja,

érzékelt a feléje villámozó,
kordában tartva is vészt jósló
indulatot,
hát jobbnak látta
meghátrálni,

*Pa-palikám,
ne bá-bánts,*

fogta könyörgőre
dadogó tegeződésre váltva,
az útpadka szélén
szorongva,
mire Pali bátyád
csak azért is
még közelebb lépett hozzá,
arasnyi mozdulattal
meglendítve az öklét,
és akkor
zsupsz,
Gabi az ijedtségtől
szétvetett karral, háttal
a patakszéli víz
kórusban ordítózó békái közé
zuhant,

ott a helyed,

dörmögte Pali bátyád
föléje magasodva,

és ha feljelentesz,

*számíts rá,
kitöltöm a büntetést,
hazajövök,
de addig
rendeld meg
a koporsódat,
vagy fuss ki a világból,
mert ha megtalálalak,
bizisten tényleg
agyoncsaplak,
mint veszett kutyát
szokás,*

ennyit mondott, azután
leengedte a kezét,
dolga után látott,
dehogyan szólt, jelentett
Tujte Gabi,
örült, hogy ép bőrrel megúsza,
Pali bátyádnak
a haja szála sem görbült,
mert volt esze, lelkiereje
kivédeni a megaláztatást
anélkül, hogy bajba került volna
ő vagy a családja,
a három fiú az ő
szakasztott mása,
még az unokák
testében, lelkében, tartásában is
felismerni
rég porladó nagyapjuk
ércből kalapált

erényeit,
igen, ő,
Bene Mózes Pál
méltó
fejet hajtó
tiszteletre,
István királyból
hiányzott
a nemzetségi öröklés jogán
rábízott népért való
felelős,
megfontoltan bölcse,
mégis elszánt
kiállás,
ezért épített
dőre eszme homokjára
államot,
amelynek falait
szétmarta törvény szerint
az átok,
Koppány
és a többi ártatlan
vére,
hát persze hogy
megrokkadt, omladozik,
mint elhagyott,
lakatlan, lakhatatlan
ősi hajlék,
de
úgy látszik,
sebaj,
ezer év dicsőségét skandálva

ünnepel
a megvakított országos kórus,
hordozzák, mutogatják
István jobb kezét
hű papjai,
szószékről hirdetik
nagyságát,
 naná, hát
 a létüket,
 hatalmukat
 a lelkek fölött
 ő alapozta meg,
 hogyne dicsőítenék
 emlékét
 ünnepi pazar fényben,
más,
egyébként
okos, tisztelhető módon
igazi létérdekek iránt
elkötelezett
emberek is
elmondják,
leírják,
nyilatkozzák,

*rendszerváltó király volt,
úgy alapított államot, hogy annak
koronás főjeként
nem lett
idegen országok
helytartója,*

te
miért
nem tudsz
hinni
nekik sem,
miért csak
zsörtölődő
motyogásra
telik tőled,
hogy
 íme,
 feltalálva,
 tálalva
 félígazság helyett
 a kétharmados igazság,
mert igen,
István
változást hozott,
államot alapított,
de amit erőszakkal eltörölt,
a törzsek létérdekű önkéntes szövetségére
és az ősi hit
éltető erejére
ígéretesebb jövőt
lehetett volna
alapozni,
éppen ezek
lerontásával vált
idegen hatalmak érdekeinek
kiszolgálójává,
ez a valóság,
 sírnunk kellene, nem

ünnepelni, méltatni
nagynak nevezett,
rogyadozó művét,
szó se róla,
pompás látvány
a pazar tűzijáték,
de micsoda bűn
a levegőben szétszóródó milliók
durroztatása,
ha újság írja,
rádió mondja,
tévé mutatja,
ezer meg ezer család
utcára dobva,
mert nincs pénzük
a lakáshitel
törlesztő részleteinek
befizetésére,
hogyan, honnan lenne,
tisztességes munkával
szerezhető, megérdemelt
jövedelem
sincs,
tétlenségre kárhoztatva
erős országot építeni
kész és képes kezek
sokasága,
iszonyú érdekek összeesküvése
munkál jelen időben
az élhető jövő
ellen,
mi jön, mi

jöhet még, ha
pusztít a kétségbeesés,
mert
nem mindenki
Bene Mózes Pál,
és a gyengébbek
tartása
egyik napról a másikra
megroppan, elemészt
a tehetetlenség rozsdája,
az ilyenek
már csak
a nyugalmat ígérő nemlét
megváltásában
hisznek,
elhajítják maguktól
az életet,
hol innen, hol onnan
jön a hír,

*valaki megint
elrejtette magát,*

Bogár Katicát
a harmadik faluba vitték asszonynak,
jó helyre került,
szült fiút, lányt,
megvoltak, boldogultak,
amíg az urát
sokadmagával együtt
ki nem rúgták
az állami vállalattól

annak privatizátorai,
ötvenéves sem volt,
vígán viselte a napi robotot,
dologtalanságra ítélt kezével
már nem tudott mit kezdeni,
felhőt borított elméjére
a szégyen,
hogy felesége, a gyermekei
tartják el,
gyógyírt a borban remélt,
és mert
hiába,
hát elszánta magát
ő is,
drótot tekert a lábára,
a másik végét konnektorba dugta,
kész, egy pillanat alatt
vége volt,
tegnap temették el,
hej,

kinek a bűne

ez, az ilyesmi,
magas hivatali viselő
gazfickóké,
akik kezében az ország
ebek harmincadjára vetve
Európa kapcarongyaként
sínylődik,
az élet normális rendje
feldúlva,

feje tetejére állítva rég,
valóra vált,
most vált valóra igazán
a költő rémlátomása,

*neve szégyen, neve átok,
ezzé lett magyar hazátok,*

az édes haza lényegét
feledve,
letagadva,
kigúnyolva,
pucérkodó másságok
bűdös bájainak
tiszteletét
törvénybe iktatva
államférfiak szerepében tetszelgő
csirkefogók
bohóckodnak
a történelmi színpad
szélén,
mert ugye
mindent a publikumért,
a százalmas produkciót
kellemes kikapcsolódásként néző
kis- és nagyhatalmak
kegyes mosolyáért,
mi,
ugyan mi
várható, remélhető
a ripacsok lakkcipői alatt
vergődő hazától

így,
a ma már
orrfacsaróan bűzös,
valamiképpen mégis
megtartó nyájmelegből
kiszakítva,
hiszen
ő maga is
kegyelemkenyéren
tengődik,
iszonyú adósságok
köteleibe gabalyodva
csak tántorog,
céltudat
a szabad létezésért
nem nógatja,
nem vezeti,
pedig ott áll
az idegen hit
Bibliának nevezett
Fekete Könyvében is
az intelem,

*ahol nincs vezetés,
elvész a nép,*

ez
nem számít,
vesszen, áldoztassék fel
Mammon, a könyörtelen isten
oltárán,
érdek gyilkol

értéket
a profitért,
és
mintha
nem lenne elég
többszörös
számkivetettségetek,
titeket sújt a szégyen is
fajtatok, hazátok,
saját
pipogyaságotok, céltudatlanságotok
bűnéért,
szinte
megáll, bambul
az ész,
hát
vannak,
a veres birodalom
omladozásával egy időben
alakultak,
azóta
önjelölt bölcsek
vezérlete alatt
gombásan elszaporodtak
szervezetek, szövetségek,
lassan a számukat se tudni már,
és mind
fújja, szajkózza,
érdeket véd,
a ti érdekeiteket,
csak éppen
az eredmény
sehol,

a sors, a helyzet
évről évre
kilátástalanabb,
az övék, a szájhősöké
nem annyira,
beszélük egyre többen,
ők

megélnek,
jól megélnek
megpályázható,
megpályázott,
elnyerhető,
elnyert
százezrekből, milliókból,
amivel az anyaország
letudni véli
a veletek való törődés
kötelezettségét,
az már
nem az ő bűne,
hogyan itthon
túl sok
a mohó zseb,
megtömni azokat
Dárius mesés kincse
sem lenne
elég,

ez,
csak ez
az oka
a szervezetek
mértéktelen elburjánzásának,
kezdetben ugye

volt az egy,
az egyetlen egy,
tódultak bele tagnak
az emberek, te is
beléptél
büszkén,
mert benned is
életre kelt
a remény,
 végre
 talán
 lehet, érdemes
 értelmes célokért
 együtt
 gondolkodni, tenni,
itt, a faluban
Viktor,
Balogh András fia
kezdemenyezte az alakulógyűlést,
harmincvalahányan jöttetek össze,
lehetett ámulni
Viktor lényegét megragadó
helyzetértékelésén,
akkurátusan sorakozó,
cselekvést sürgető
érvein,

*ami eddig
nyomasztott, gúzsba kötött
bennünket,
ezekben a napokban, hetekben, hónapokban
a szemünk láttára*

*bukik önvesztébe
a párt mindenhatósága,
örülhetünk a szabadság fuvallatának, de
éljünk is vele,
beszéljük meg, döntsük el,
mi a legfontosabb számunkra
ebben a helyzetben,
a városban három héttel ezelőtt
szövetség alakult, most
a falvakon a sor;
alapszervezetek kellenek,
hogy kiteljesedhessen az érdekvédelem,
alakuljunk meg mi is, válasszunk
a jelenlévők közül
titkos szavazással
saját belátásunk szerint
megbízható tisztségviselőket,
akik a közös ügyek intézését képesek
szervezni, sikerre vinni,
akarjuk-e, jó lesz-e így,*

hogyne akartátok volna,
hogyne lett volna
jó,
már az is
nagy öröm volt,
hogy nem neveztek meg
előre
egyetlen jelöltet sem,
tényleg mindenki
szabadon
szavazhatott,

hát igen,
felettből rokonszenvesen érvelt Viktor,
mennyire más volt
szájából a szó,
mint korábban
a kolhozelnök,
a párttitkár,
a tanácselnöknek nevezett bíró
és más
piroskönyves-pozíciós
felszólalóé,
amazok nem beszélhettek,
nem is tudtak
központibizottságos citátumok
szánalmas értelmezése,
szolgai majmolása
nélkül
akár csak megmukkanni,
így aztán
holtan hullt
holt közegbe
a szavuk,
Viktor minden szava élt,
pillanatok alatt
megfogamzott, erős gyökeret vert
az ott ülők elméjében,
valami megmozdult
mindenkiben,
voltak, jöttek
már ott,
az alakulógyűlésen
ötletek, elképzelések,

Kincsesné lánya épphogy győzte
fürgeséggel
jegyzőkönyvbe írni,
Viktor, az újdonsült elnök
végtelen türelemmel,
odatapadó figyelemmel
meghallgatott mindenkit,
aztán
irigylésre méltóan
éles szemmel, logikával
összefoglalta
a lényegét,

*ez mind-mind fontos,
de épphogy megalakultunk,
nincsenek tapasztalataink,
nem lehetünk maximalisták,
egyelőre érzük be
kevesebbel, olyan dolgokkal,
amelyek valóra váltására
reális esély mutatkozik,
ilyen
a háború és a légerek áldozatai emlékművének
elkészítése
közadakozásból,
ilyen
saját képviselőjelöltjeink beszavazása
minél nagyobb számban
a községi tanácsba,
hogy a következő választáson
helyi szinten
átvegyük a hatalmat,*

*mert csak így tudjuk
a törvények betűibe
lelket lehelve
szervezni, irányítani
saját sorsunkat,
kiteljesíteni emberi,
megmenteni, felragyogtatni
kulturális értékeinket,
ez se lesz könnyű,
lehajolni
az elhajított, jórészt elfelejtett
értékekért,
felemelni, megtisztítani azokat,
hogy általuk
többek, erősebbek lehessünk,
mert
nem vagyunk
különbek
más nemzeteknél,
de alábbvalóak
sem,
van
múltunk,
életrevalóságunkat
évszázadok hosszú során
bizonyítva
jutottunk el
a jelenbe,
és ha akarjuk, ha teszünk érte,
akkor lesz
jövőnk is,
ami*

*nem adatik meg
szentféltéglás melldöngetés
jutalmaként,
a megmaradásért
igenis
okos, céltudatos
stratégia,
mindennapi szorgos aprómunka
kell,*

öreg este volt már, amikor
nem véget ért,
abbahagyódott
a gyűlés,
érdekes módon
akkor sem sietett
senki
hazafelé,
csoportok ácsorogtak
az udvaron, izgatottan
tanakodtak,
ott volt,
veled volt
Ő is,
aki odabent
talán egyedülként
pisszenés nélkül,
izgalomtól kipirulva, szorongva
figyelt minden szót,
kint is csak tőled kérdezte
elfúló hangon,
félelmet sejtető aggálllyal,

*na jó,
van akarat, van cél,
de
nem lesz ebből
valami baj,
hiszen a Biblia
azt írja,
adjuk meg a császárnak,
ami a császáré,*

fejcsóválva
rámosolyogtál,
türelmes szóval nyugtattad,

*ne félj,
a veres császár ideje
lejárt,
eljött
a mi időnk,
semmik voltunk sokáig,
most végre
lehetünk
valamik,
nem várhatunk
ölbe tett kézzel, tátott szájjal
sült galambot,
különben
azt is írja
a Biblia,
segíts magadon,
akkor Isten is*

megsegít,

így,
villódzó reményekkel
fűtött
a tettvágy
benneteket,
ha a világot nem is,
de a falut,
magatokat
megváltani
a tehetetlenség-érzés
béklyóitól,
kimozdítani
a több évtizedes
dermedtségből,

és
részben
sikerült,
pár hét alatt
tízszeresére nőtt
a taglétszám,
jelentkeztek önkéntesek
kettős célú portabejárásra,
hiszen így volt
célszerű,
a közadományokat
precíz kimutatás szerint begyűjtő megbízottak
a képviselőjelölteket is
szóba hozták, az adakozó falubeliek
figyelmébe ajánlották,
persze,

mozgolódott
a másik oldal is,
a kolhoz
vezetősége, pártszervezete
erősen nehezményezte
a többes jelölést,
ők
hozzászoktak
a piroskönyves módihoz,
miszerint
csakis ők
jelölhettek
minden körzetben
egy-egy
nekik megfelelő embert,
afféle Bólintó Jánosokat,
ez most
nem ment,
a választási törvény
változása miatt
számolniuk kellett
a megmérettetéssel,
hát keresték,
győzködték, utasították
lázás buzgalommal
saját embereiket
a jelöltség vállalására,
Puha Feri brigádvezetőnek
saját elszólása szerint
esze ágában sem volt
a képviselősködés,
őt csak

tanult szakmája,
a gazdálkodás érdekelte,
és hát
mi tagadás,
ahhoz jobban értett,
mint elődje, Bicskás Bence, aki
még legénykorában
megkéselte egyik
cimboráját,
mégis, Feri
duzzogós engedelmesen
elvállalta
a rákényszerített jelöltséget,
Viktorral szemben,
kaján bazsalygással remélve,
úgyis alulmarad,
szó se róla,
leginkább
az ő körzetükben
oszlottak meg
a szavazatok,
csak tízvalahánnyal többen
voksoltak Viktorra,
ebből látszott,
sokan respektálták még
Feri személyében
a kolhoz emberét,
pedig nem is kolhoz volt már a neve,
átkeresztelték valami
társulássá,
mint Lukács Bandi a fiát,
akivel az orvosok

állítólag
nem tudtak mit kezdeni,
végül
egy jó
aszt ajánlotta Lukácsnak,

*cseréltesse ki a fiú
keresztnevét, akkor
nem fog ráatalálni
a gonosz szellem, ami
a betegségét okozza,*

ezen ne múlják,
vélhette
reménykedve
Lukács,
sebbel-lobbal
új keresztlevelet csináltatott,
 hogyan aztán
 ezért-e,
 vagy a természetgyógyász
 javallatainak, jószereinek
 köszönhetően,
 azt nem tudni,
 de javult,
 sokat javult a gyerek
 állapota, mondhatni
 meggyógyult,
a társulássá avanszált kolhoz is
tartotta magát,
és az emberek
jól tudták,

járműt például
fuvarozáshoz
Feritől kell kérni,
hiszen Viktor
már az elején
világosan megmondta,

*kolbászt, kenyeret
senkinek sem tudunk adni,
csak a rendszer bukásának
hitét,
ez a változás hozza el
a földek kiosztását,
hogy gazdálkodhasson
mindenki
a saját földjén
saját belátása szerint,*

voltak szép számban,
akik hitetlenkedve
ingatták a fejüket,
szerették volna,
de csak fél szívvel
szerették volna,
hogy megszűnjék
a kolhozvilág,
 mert negyven év alatt
 sokan elidegenültek
 az önálló gazdálkodás
 felelősségétől,
és azt is látták,
még fennáll,

úgy-ahogy, de működik,
kevéske fizetséggel bár,
de ad
munkalehetőséget,
és persze, akadtak olyanok is,
akik zsíros állást,
kisebb-nagyobb hatalmat
élveztek a kolhozban,
hát ők
és a rokonaik
nyilván Ferire szavaztak,
és ebben
mai szemmel nézve sincs
kivetnivaló,
ez jelentette akkor
a szabad akaratnyilvánítás
beteljesedett lehetőségét,
a változástól
vissza nem rettenők,
a van-ra

nemet mondani

bátrak
mégiscsak
többen voltak,
a megválasztott képviselők
jó kétharmada
a ti emberetek, a szervezet
tagja vagy szimpatizánsa volt,
közülük került ki a falu
új első embere,

úgymond
tényleg átvettétek
a hatalmat,
elkészült az emlékmű,
avatására összesereglett
minden épkézláb falubeli,
más falvakból is jöttek
rokonok, ismerősök,
mindenki feketében,
mintha temetésre,
hát az volt,
jelképes temetés,
beszédék, versek, énekek
hangzottak el,
a pap áldást mondott,
azóta ott állnak
az aranybetűkkel telerótt,
fehér keretbe foglalt
fekete márványlapok
a templom kertjében,
visszakapta nevét a falu,
az utcák is mind,
heti rendszerességgel állandósult
a szemét összeszedése, elszállítása,
megkezdődött
a kárpótlási ügyintézés,
micsoda rangot, büszkeséget
jelentett,
hogyan az anyaország
hosszú idő óta első
szabadon választott kormánya
rátok, a szervezetre bízta

a háború után meghurcoltak
anyagi kárpótlásához szükséges
okmányok, tanúvallomások
fordítását, hitelesítését,
és ami
mélyen, nagyon mélyen
megérintette a lelkeket,
eljött
hozzátok, közétek,
énekelt
nektek, veletek
a messze földön híres
énekművész,
a dal tábornoka,
Viktor kereste, hívta meg
a rádiónak címzett levelében,
felemelő élmény volt
itt, az isten háta mögötti faluban
eleven közelségből
látni, hallani
ezt az embert,
volt, akinek
könnye csordult
a gyönyörűségtől, a büszke tudattól,
hogy a nagy művész, aki énekével
meghódította
szinte az egész világot,
más külföldi meghívást
elhalasztva
fontosnak tartotta
az együttlétet
veletek, egy falu népével,

nyilván jól tudta,
jelenlétével, felcsendülő hangjával
bátorítást ad
a hithez,
 hogy otthonotokban
 idegenként
 számkivetve,
 veszejtésekre sereglő szándékok
 dárdahegyei közt
 csak azért is
 vagytok
 és megmaradni
 akartok,
igen,
élt, izmosodott,
énekhangon is
jelezte feltámadását
a remény,
tagja lettél
Vele együtt
a szintén Viktor ötletéből
frissen alakult
vegyes kórusnak,

*emberek,
a szépet
igényelni, megkapni
elvitathatatlan
jog,
de
adni, másokkal megosztani
letagadhatatlan*

*kötelesség,
képesek vagyunk rá,
álljunk össze, legyen kórusunk,
mutassuk meg
a magunk értékeit
szárnyaló
dalban, zsoltárban,*

ez is
valóságos csoda volt,
ő, aki
botfülűnek született,
makacs buzgalommal, győzködéssel
összehozta a kórust,
húsz férfi, húsz nő
járt el hetente
a próbákra,
Bacsó tanító felügyelete alatt
megtanulni a közös éneklés
művészetét,
hogy a márciusi nemzeti ünnepen
őserővel felcsendülő
Kossuth-nóták, népdalok, a Himnusz
gyönyörű dallamaival
elbűvölje
a falu népét,
nem, dehogy lehet
elfelejteni,
ahogy
a színpadi félkörben állva
Ő
időnként

rád nézett,
ahogy a két tekintet
kipirult arcú boldogságban
egy-egy pillanatra
mosolygósan
összeforrt,
élő fényből szőtt
glóriát
a nyilvánvaló bizonyosság
köré, fölé,
hogyan
itt
most
titeket
az éneklés
semmi mással
nem pótolható
gyönyörűsége
bátorít
létezésre,
hej, micsoda idők
voltak azok,
mennyire mások,
mint azelőtt és azután
sivár évek sokasága,
a jeles színművészt Viktor
személyesen kereste fel
fővárosi otthonában,
az első hívó szóra
kétszer jött el
verset mondani
nektek,

szó se róla,
volt szorongás
az első fellépés előtt,
még te is
hajlamos voltál
azt hinni,
Viktor ezúttal
elvetette a sulykot,
mert nem lesz
hallgatóság,
hiszen
pár kivételtől eltekintve
kit érdekel
a vers
itt,
a létgondokkal sújtott,
fölfeslő
közösségben,
 aztán
 mintha
 csoda történt volna,
 a nézőtér kétszáz széke
 javarészt
 nem maradt üresen,
 egészen fiatalok, középkorúak, idős atyafiak, nagymamák
 fészkelődtek, sugdolóztak
 a csak filmekből, tévéből ismert művész
 jelenésére
 kíváncsian,
 és amikor
 elétek lépett, megszólalt

a magas férfiú,
csenddé nemesült minden neszezés
a széksorok közt,
megfogott, megejtett
mindenkit
a hanggá elevenedő versek
mélyből felcsapó
gondolatisága,
csaknem egy órán át hullt
a szép szó
falubelijeid
nyomorúságban eldurvulni vélt
lelkére, elméjébe,
és ők
mint szószékről ígét hirdető papot,
fényes szemmel, áhítattal
figyelték, hallgatták
a versigéket
mindvégig,
semmi gyakorlatuk
nem volt,
mégis tudták,
egyszer sem tévesztették el
a tapsos tetszésnyilvánítás
alkalmát,
ösztön és értelem
egyszerre munkált
a lelkekben,

*ez
jó vót,*

foglalta össze
sokak véleményét
Béla tanító egyik verssorának
töredékét
akaratlanul, véletlenül idézve
Jóska bácsi,
a nyugdíjas lakatosmester,
aztán
kevés hunyorgás után
hozzámondta még,

*amondó vagyok,
vers és szentbeszéd
egy törőől fakad,
ez is, az is
képes a lelket
felemelni,
csak legyen hozzá
bennünk
akarat,*

benned
volt,
azóta becsülöd
templominál többre
a versigét,
ma is
hiszed, tudod,
kellett,
nagyon kellett
ez, az ilyen
élmény

neked és az atyafiknak,
emeltebb fővel
járhattatok azután
egészen addig, amíg
 valahogy
 el nem sikkadt
 minden,
 amíg ki nem apadt
 a kezdeményező kedv,
 a közjóval való törődés
 vágya, teremő akarata,
kétfelől szakadt rátok
a baj,
fent, a megyei vezetés szintjén
piszkos magánérdekek,
pimasz ambíciók
roncsolták szét
az egységet,
felhasadt, kettészakadt
az erősnek vélt szövetség,
tisztásra, hatalmi pozícióba vágyó emberek
új szervezetet alapítottak,
magukkal vitték a tagság egy részét,
és a szakadás
harcias szembenállássá fajult,
micsoda ádáz, mocskos küzdelem kezdődött
a parlamenti képviselőtér,
szégyellnivalóan gyűlölködve
kígyót-békát kiáltott egymásra
a két tábor,
rémisztően teljes valójában
beigazolódott

a másik költő látomása,

*pokolé a tábor,
hol vitéznél több a ringyó,*

ti, a tagság
csak bámultatok,
nem láthattátok tisztán,
miért van így,
miért fakad ki
indulatosan
egyik-másik atyafi,
tegnap még
a málló egység
erős oszlopa,
hogyan azt mondja,

*senki
soha többé
ki se mondja előttem
a szövetség nevét,
mert allergiás vagyok
erre a bandára,*

ez lett
következménye
alul
a fenti torzsalkodásnak,
Viktor megpróbálta
legalább itt,
a falu szintjén
észérvekkkel
leszerelni az indulatokat,

enyhíteni, feloldani
az ellentéteket,
nem sikerült,
nem sikerülhetett, hiszen
a felsőbb vezetés bűneit
ő sem tudta
meg nem történtté tenni,
végül
belefáradt, csalódottan
feladta,
még a faluból is
elment,
állást vállalt
szolgálati lakással
Odaát,
aztán megnősült,
végleg letelepedett
Ott,
így,

elhagyatva

visszahulltatok
törvényszerűen
zuhanó kő
tehetetlenségével
a mélybe,
korán halt remények
sötétfelhősen áradó
hullabúzánek
csendjébe,
ahol

idő múltán
fölfeslett
titkolt vétkekről
a fátyol,
széthordták
fekete cafatjait
kezdetben suttogó,
később harsogó
vádak,
hogy a pucér valóság láttán
beleborzongjon a lélek,
mennyi
álság, önérdék
dúlt, győzedelmeskedett
itt, lent is
a nagy akarások,
tiszteletre méltó törekvések
árnyékában,
már a kárpótláskor
törvény sérült,
mikor haszonra
elvetemülten sóvárgó
falubeli és ügyintéző
tanúkkal cinkos egyetértésben
hamis adatokat
rondított az okmányokba,
hogy koruknál fogva
soha nem deportáltak,
tehát arra jogosulatlanok
is
kaphassanak,
kaptak is

kártérítést,
a súlyos százezreket pedig
kuncogva elosztották
egymás közt,
és
emiatt
nem
szakadt le
az ég,
ahogy a kolhozföldek
kiosztásakor sem,
mikor
csak a mának élő
szerencsétlenek
szűk marokkal mért
fizetségért
átadták, eladták
a kapott parcellák hektárjait
pénzes embereknek,
a megszűnt kolhoz
ilyen-olyan
tisztviselőinek,
hogy aztán
nekik robotoljanak
saját földjükön
a megélhetésért,
hej,
micsoda
rablógazdálkodásba
kezdték a káéfték,
annak idején
a kolhoz sem volt

jó gazda,
de akkor legalább
etették trágyával
a földet,
hatalmas máglákba
hordták egész télen
egy-egy tábla szélén,
tavasszal
szétszórták, beművelték,
az őszi vetésekre
zsendüléskor
repülőgépről is szórtak
granulált nitrogént,
csak úgy
csörgött, pattogott
az ember kalapján,
ha éppen arra vitte útja,
a káéfték
csak kapni akartak tőle
minél többet,
nem csoda, ha
belehalt a föld
ebbe a szipolyozásba,
a túlzott műtrágyázás okozta
mérgezésbe,
ma már
sorsukra hagyott
hektárok sokasága
gazzal benőve csúfítja
a falu határát,
mert a kizsigerelt föld
olyan keveset ad,

a szántás, vetés, aratás költsége pedig
annyira sok,
hogy kifizetődőbb
parlagon hagyni,
régholt atyafiak, akik
érte, belőle
éltek,
ha látnák
ezt a rettenetet,
ütődött utódok bűnéért
szégyenkezve,
eszélős tekintettel,
szent haraggal
átkosan zúgolódva
dőlnének vissza
a sírba,
megállt, visszaforgott
az idő kereke
bent a faluban is,
mikor a bírót,
a ti embereteket
acsarkodó nemtelen érdekek
összeesküvése
hazug, de ravaszul álcázott
érvekkkel,
túlcicomázott
ígéretekkel
kibuktatta hivatalából,
hogy Korhely Márton veje
kiskirálykodhasson
azóta,
mert a közösséget

falun belül, azon kívül
nyálkásan undorító csápjaival
menthetetlenül átfonta,
fogva tartja
a közöny,
 emelhetnek
 pótcselekvésként
 szobrokat
 fajtatok nagyjainak,
 emlékjeleket a régi
 dicsőségnek
 tiszttségviselőkké fogatkozott
 szervezetek,
 a csalódások mérgétől kiszenvedett lelkek
 nem értik,
 talán
 nem is hiszik
 a mégoly művészien faragott kövek
 üzenetét,
legfeljebb a magadfajta
véneemberek
csóválják a fejüket,
hiszen tudják,
a valós vagy vélt
sérelmek nyomán
fellobbanó,
létükön átviharzó
változások
gyalázatos hordalékát viselve
megtapasztalták,
 bármilyen kemény
 a kő, a fém,

mégis csak
romlandó anyag,
időnek,
izmusok dühöngő ellenszenvének
kiszolgáltatott,
ott a példa a hágón,
ahol egykor
Árpád vezette népét
az új hazába,
ahol
fenyőfát formázó
emlékmű nőtt
a honfoglalás tiszteletére,
és lett
a mívesen összeillesztett kövekből emelt
ártatlan kompozíció
casus belli,
tűrhetetlen szálla
az idegenek szemében,
nekimentek barbár módon,
pöröllyel zúzták,
festékekkel öntötték le,
szigonyos állami címerrel
szentségtelenítették meg,
az oltárkövet
tűzzel emésztették,
a messze földről is hozott,
nemzetiszínű szalaggal
kegyeletesen ékesített koszorúkat
széthajigálták,
volt, amelyik fölé
odaguggolt

a gyűlölet,
rárondította ürülékét,
íme, az
üzenet,
az idegenek
üzenete,
érthet belőle, akinek
van bátorsága
szembesülni
a valósággal,
akinek még
nem mindegy
minden,
ez a baj,
egészséges lélekben
gyérülő fajtádat
ez mind
hidegen hagyja,
mint holtat
konduló harangok
jajszava,
tűrök engedelmesen
apák, anyák
a nyelvük elveszejtésére
pokoli következetességgel kimódolt
merényletet,
hogyan csemetéik
saját iskolájukban
idegenül tanulják
az egyszeregyet is,
hát
miért

nem viszi őket
utcára, rideg hivatalok elé
tiltakozni
őserővel feltörő
jogos harag,
mert
nem viszi,
nincs új
Kossuth,
már Viktorotok sincs,
vezér nélkül pedig
kény és kedv szerint
bárhová terelhető
barmokká züllik a nyáj,
érvénybe lép az önveszejtés
ostoba
ideológiája,

*ha úgyis
idegenül kell
tanulni mindent,
akkor
írassuk kölykeinket
idegen iskolába, ott legalább
perfekt megtanulják
az állam hivatalos nyelvét,
így felnőttként
jobban fognak
boldogulni,*

szégyen,
micsoda szégyen

ez a gyáva
kapituláció,
és mennyire fájó
a fennhéjázó gőg,
ahogy a jövőt feladók
lenézik, becsmérelik
az anyanyelv szentségéhez
ragaszkodó keveseket,
akik tudják,
erősen hiszik,
kimondják,

*a boldogulás
nem csak
megszerezhető diplomát,
zsíros állást,
tele hasat,
úri jómodot
jelent,
hanem
valami többet,
a született önvaló
szellemi épségének
megőrzését, kiteljesedését,
hiszen
ahogy Viktor is mondta,
nem vagyunk különbek,
de alábbvalóak sem
másoknál,*

vagy
homlokotokon

a gyávaság bélyegével
alábbvalóak
lettetek mégis,
 hej,
 gyanú formájában is
 micsoda szörnyű igazság ez,
 nesze neked,
 büszkén ajnározott
 ezer év,
 államiság,
 virtus,
 milyen jogon
 veszik szájukra
 múltatokat
 a jelenben
 jövők sírásói,
 hitvány harminc ezüstért
 vásári gyékényen
 országot, nemzetet
 elkötyavetyélők,
tévedt,
kétszeresen tévedt
a költő,
mert nem igaz, hogy

*még jőni kell, még jőni fog
egy jobb kor; mely után
buzgó imádság epedez
százezrek ajakán,*

ő
nem tudhatta,

te
látni, hallani
véled
fajtád mai
főurainak
imádságot kiforgató,
megszentségtelenítő
zsolozsmáját,

*a mi mindennapi
profitunkat,
add meg nekünk ma,*

százezrek ajkán pedig
buzgó imádság helyett
a csend néma
dögmadara
gubbaszt,
ezért lenne dőreség
remélni a költővel, hogy

*jőni fog, ha jőni kell,
a nagyszerű halál,
hol a temetkezés fölött
egy ország vérben áll,*

*s a sirt, hol nemzet süllyed el,
népek veszik körül,
s az ember millióinak
szemében gyászkönny ül,*

hát

nem,
elgyávult népnek
nem lesz, nem lehet
nagyszerű halála,
a gyáva nép gyalázatban
pusztul el,
sírját
dehogyan vesznek körül
gyászoló más népek,
röhögve belakják inkább
kiürült életterét,
és igazuk van, lesz,
hiszen
a létezésben nincs
vákuum,
élő népeket is
szorongat,
elűz,
kiirtani képes
az erősebbek érdeke,
hát hogyan kapna
két kézzel, tíz körömmel
öngyilkos fajtátok
gazdátlan országnyi portája
után,
nyálukat csorgatva lesik
tótok, rácok, oláhok
és ki tudja, hányan mások
a pillanatot,
hogyan a már csak
kenyérszeletnyi országot
morzsányi maradék nélkül

bekebelezzék végre,
jön,
az idő
szapora lépteivel dübörögve
közelít
a pillanat,
amikor
jövőtehetetlenül, újraindíthatatlanul
megszakad
a ti történelmi órátok
amúgy is akadozó ketyegése,
nem lehet másképp, hiszen

*pusztulunk, veszünk,
mint oldott kéve, széthull nemzetünk,*

*sokra sír; sokra vak börtön borul,
kik élünk, járunk búsan, szótlantul,
van aki felkél, és sírván, megyen
új hont keresni túl a tengeren,*

*gyalázat reánk,
nem elég, hogy mint tölgy, kivágatánk,
a kidült fában őrlő szú lakik,
a honfi honfira vádaskodik,*

ennél is rosszabb
a jelen
valósága,
hiszen kevesen járnak

búsan, szótlantul,

kevesen keresnek

sírván

új hazát
szerte a nagyvilág
csábosan hívogató égtájain,
a többség
vidáman fütyörésző reménnyel
játszik költöző madarat,
és akik maradnak,
vigyorogva ücsörögnek
százezrek
lucskos kocsmasztalok mellett,
emelgetik a poharat, verik a blattot, szidják a focinak nevezett
nemzeti labdakergetést,
csámcsognak
meztelenül fotózkodó sztárok
pletykalapokban kiteregetett
bájain, titkain,
lesik
erkölcsi hullák
színes-káprázatos
nyüzsgését
a bérelt képernyőkön,
az ország
hajdan kies tájain szintúgy
bűzét árasztja
kényes nyugati népek
elhányt szemete,

mert van rá
ember,
jó pénzért
az áldott anyaföld ölét
mérgezve
behozni, lerakni,
ilyen csúfságos
importot,
 így lett
 az ország
 nemzetközileg jegyzett
 szemétlerakó hely,
 múltjához hűtlen, jövőt a jelenben
 nem igényelő fajtád
 guberáló nemzet,
és
van, akadt
arra is
elvetemült
ember, szándék,
 megszüntetni, eltörölni
 a rádió
 évtizedek alatt
 megszokott,
 itt,
 idegen uralom alatt
 különösen
 szívhez nőtt, bátorító
 Kossuth-nótás dallammal áradó
 szünetjelét,
hej,
őrzöd a levelet,

apádét,
annak idején
az uráli fogság
második évében írta,
benne búcsúzóul
nemes hazaszeretetből fakadó,
reményt éltető sorokat,

*kedves családom,
feleségem, fiaim,
magatokra
vigyázzatok,
miattam
ne aggódjatok,
hazamegyek én,
fogom én még
hallgatni
köztetek, veletek
déli harangszó előtt
a Kossuth-nóta
nyitott ablakon át
kiömlő, utcahosszig áradó
szent sorait, dallamát,
már csak ezért is
érdemes
túlélni
Szibériát,*

úgy lett,
hazakerült,
örülhetett
övéinek,

a műsorok közötti
felemelő dallamoknak,
sokszor
megállt keze a munkában,
a dallamra figyelt, dúdolta hozzá
a szöveget,

*éljen
a magyar szabadság,
éljen
a haza,*

hol van már
a haza,
a haza szabadsága,
a haza
mindenek felett való
szeretete,
néma szünetjellé lényegítette
a gőgös másságok,
az embertelen, nemzetietlen
korszellem
kegyeibe vágyó,
hatalmat élvező
hazug siserahad,
amely
nem átallja magát
elitnek
neveztetni,
pedig
a vak is látja,
csak ez

kell neki,
valahányszor
elkurvult bájait
meghálni
kedve támad,
minden idegen vágynak
engedelmesen aláfeküdni

szégyentelenül,

hú,
végre
hazaértél,
nyikkan a kisajtó sarka,
örömet vakkant
Fürge, társad
a magányban,
szokása szerint
itt várt rád
a kapu alatt hasalva,
most két lábra állva
hozzád törleszkedik,
nyújtja, tartja a fejét,
simogasd meg
a hűségét,
jólesik neki,
neked is az ő
boldogsága,
eszedbe juttatja
a tiédet, a régvoltat
Vele,
onnan jössz, nála jártál,

Fürge érzi kezeden
a koszorúk bús szagát,
panaszosan vinnyog,
mintha értené,
képes lenne ő is
felfogni,
hogy
akinek kezében valaha rég
játzó kedvű kiskutyaként
sokszor megragadta,
cibáló erővel magának kívánta
a törlőkendőt,
és a zsákmányt megszerezve
futott a farakás alá, vagy
éber ellenállás esetén
apró fogaival makacsul szorítva
köldökmagasságig a levegőbe emelkedve
körbeforgott
kacagó gazdaasszonyával együtt,
vajon valóban
eljutott a tudatáig,
vagy ösztöni sugallat
csillanásából sejti, hogy
gazdaasszonya,
Ő és a kacagása
nincs már,
csak te maradtál neki,
tőled kap
enni, inni,
együtt kutakodva feditek fel
ravasz vén pockok búvóhelyét,
és ha riadtan iszkolni próbálnak,

ő
fület hegyező szenvedéllyel
egy pillantás alatt
elkapja a grabancukat,
érti a módját, fogai közül
nincs menekvés,
precízen megroppantja a gerincüket,
aztán
dolgát elvégezve,
undorral elfordul
a legyőzött rusnyák tetemétől,
igen,
él benne
az ősi ösztön
az ilyen parazita-fajzat kiirtására,
mint benned
a kezed munkálta földeken
fejét felütő, buján tenyésző dudva
könyörtelen pusztítására,
hm,
ti
idelent
teszitek a dolgotokat,
de
odafent
bambul a törvény,
már nem
a teremő ember
érdekét, értékét védi
árgus szemmel, szigorú szóval,
hanem
az élősködőkét,

akár
kétlábúak,
akár
négylábúak azok,
ott a példa,
a gazdák és a vaddisznók esete,
megírta az újság,
évről évre
felfalták, legázolták, tönkretették
a kukoricást, végül
a káromkodó gazdák
mérget raktak
a dúvadak útjába, el is pusztult
néhány,
és akkor,
íme a törvény,
a gazdákat cibálták
bíróság elé,
felelősségre vonták őket,
mert ugye

*a vadaknak
táplálkozniuk kell,
ez a természet rendje,
amit óvni, tisztelni kell,*

az emberi munkát, amivel
a maga élelmét teremti elő,
azt nem,
az kevesebbet nyom a latban,
az nem része
a természet rendjének,

és ami
a legszörnyűbb,
 nagy igazság van ebben,
 hiszen a munka
 ma már
 nem érték,
 lopni,
 csalni,
 hazudni,
 mások munkájának gyümölcsét
 elbitorolni,
 ma ez jelenti
 az életrevalóságot,
a hírek tömkelegében
valami biztatót
hiába remél az ember,
napról napra
gyomorforogató aljasságokkal
szembesül,
és a törvény kussol,
egy-egy kirívóan piszkos ügy
elsimításához
a hatalmasok kénye-kedve szerint asszisztál
vagy engedelmesen, tevőlegesen
közreműködik abban,
 hát
 hogyan lehet az,
 egy nagy-nagy cég alkalmazottja,
 még ha középszintű vezető is,
 végkielégítés gyanánt
 kiutalhat magának
 sok millió pénzt,

felmarkolja azt, és ráadásul
marad a munkakörében,
na, akkor
ne mondja senki,
hogy a cég fő-fő vezetője
nem tudott erről,
azért főnök, tudnia kell,
mi és miért történik
a rábízott vállalatnál,
márpedig
ha tudja és hagyja,
akkor azért,
ha tényleg nem tudja,
akkor azért
alkalmatlan a tisztségére,
hiszen
kőbe véshető bizonyosság,
mindig az arra
méltatlanok, alkalmatlanok
vágynak rá, kerülnek végül
magas pozícióba,
kaparnák csak meg a dolgot
kicsit komolyabban,
mindjárt kiderülne,
tudta is, hagyta is,
mert neki is csurrant
jócskán
az elorzott milliókból,
ahogy szegény Samu bátyának
a kolhozraktár udvarán tárolt
terményből,
ott örködött az öreg,

a frissen learatott, napközben asszonynéppel, kamaszokkal
 átforgatva szárított, éjszakára hatalmas ponyvákkal letakart
 terményt vigyázta, jóformán a szemét se merte lehunyni,
 mert jött-ment
 egész éjszaka
 csónakos motorbiciklivel
 Pali, a népinek nevezett ellenőrző csoport főnöke,
 rettegve utált, nagyszájú
 piroskönyves,
 aki egyszer csak
 hozzávágta Samu bátyához az ötletet,

*hé, öreg,
 itt a sok termés,
 otthon meg kevés,
 hát a csónakban elfér
 két telizsák búza,
 egyik nekem, a másik magának,
 hiszen tudja, hogy van,
 jut is,
 marad is,
 mit szól hozzá,*

Samu bátya
 meresztette a szemét,
 nem akart hinni
 a fülének,
 csapdát sejtett, de
 hallgatott, krákogott,
 amit amaz
 beleegyezésnek vélt,
 vitte a két zsákot, merítette bele

vödörrel a terményt,
ráförmedve az öregre,

*vén isten,
tartsa legalább
a zsák száját,
tán azt hiszi, becsapom,
ne féljen, ott lesz a része
reggel a tornácon,
csak aztán
senkinek
egy szót se,
megértette,*

Samu bátya
értette, de félt,
szemernyi bizodalma nem volt
a másik iránt,
pedig reggel
ott találta
a terménnyel degeszre tömött zsákot
a tornácon,
később is,
de csak
néha
a szezon alatt,
pedig éjjelente
menetrendszerűen felberregett
Pali motorja
a raktárudvaron,
és mindig két zsákot gyömöszölt be a csónakba,
csak éppen úgy gondolta,

az öregnek elég
hébe-hóba odaadni a részét,
Samu bátya
nem hagyta szó nélkül,
sokadszor hoppon maradva
odamondta,

*khm, khm,
izé, hát
úgy szólt az egyezség,
egy neked, egy nekem,
te ajánlottad, hát
tartsd is be,*

amaz a sápadt holdvilágnál
jól láthatóan
összehúzta rőt szemöldökét, felfortyant,

*vén isten,
maga merészel
engem
megszólni,
hát kapott már eleget,
vigyázzon, egy szavamba kerül, osztán
kirúgják az őrségből,
lába se éri a földet,*

tudta a bitang,
Samu bátya
kussolni kényszerül,
bosszúból se jelenti fel,
hiszen ő maga is

bűnrészes,
és tanú híján
nem az őrnek,
a főnöknek hinnének,
aki,
hogyan megtorolja
az amúgy is félénken
ráemelt szót,
kileste az alkalmat, tetten érte Samu bátyát,
ahogy a kertek alatt ballagott
hazafelé
táskányi terménnyel,
ügyet csinált belőle,
tényleg kitétette az öreg szűrét az őrségből,
odaveszett Samu bátya
havi kevéske fizetsége,
ami a nyugdíjjal együtt sem érte el
a nyolcvan pénzt, de
sóra, cukorra, egyéb konyhai költségre legalább
futotta belőle,
megkeseredett Samu bátya
lelke, elméje,
azután
haláláig
valahányszor felzaklatták a történetek,
vette a vasvillát, sietett
a kertben álló kis kazalhoz,
megszurkálta indulatosan motyogva,

*megdöglesz, Pali,
én öllek meg,*

aztán eszébe jutott,
hogy amazt
elérte már a vég,
alig ötvenévesen
bukott le a motorjáról
holtan,
pap nélkül, piroskönyves dumával
tették sírba,

*nincs, ne is legyen
áldás poraidon,
te rohadék,
ott süllyedj lejjebb,
ahol vagy,*

szitkozódott Samu bátya
mások helyett is,
akiket szintén
becsapott, megrövidített
az a gazember
bíró korában,
mert volt ő
a falu
első embere
is,
azzá tették, megválasztatták
piroskönyves cimborái,
az ő
beteg elméjéből
bugyborgott elő
az égbekiáltó marhaság,
miszerint

*házhelynek, udvarnak
faluhelyen is
elég
hét ár föld,
az is
már lakott telkek
alsó lábában,
hogy legyen minden utca
tökéletesen beépítve,
felesleges
a kolhozföldeket
új telkek kimérésére
pazarolni,*

azóta
tizenhárom
szűkre szabott porta
gazdája
átkozza
azt az idiótát,
akinek persze
ahhoz volt esze,
hogy saját magának
a patakszélre futó utca végén
mérjen telket,
nem hét, hanem
harminchét árust,
hiszen elkerítette a telket
magának
egészen a patakig,
így szerzett

jogos haragost
több mint eleget,
így lett belőle
a falu emlékezetében

negatív példa,

hej,
volt ami volt,
nagyobb baj,
hogy a volt van ma is,
új Palik, újkönyvesek
vigyorognak elégedetten
fontos pozíciókban,
Fürge hiába néz rád
okos szemmel
értetlenkedve,
ha te se érted
ezt a világot, benne
az állítólag
Isten képmására
teremtett embert,
aki
szintén állítólag
még a tudomány szerint is
a legfejlettebb lény,
ez
mondjuk
hihető,
hiszen
például
Fürge alkalmazkodott

hozzád,
nem fordítva,
állatként elismeri
emberi felsőbbrendűségedet,
de arról vajon
mit tud
a tudomány,
mennyire fontos
neked
az ő léte
közeledben,
hogyan micsoda
felemelő, megnyugtató érzés
megsimogatni a fejét,
amikor
szemet bántóan
újra és újra
fény vetül
a rideg valóságra,
a fogvacogtató felismerésre,
mert muszáj
belátni,
úgy vagy benne a világban,
hogyan annak része
nem lehetsz,
emiatt
csak ülsz
letaglózva
a lépcső második fokán,
ő meg odabújik hozzád,
mellső lábát szelíden
a térdedre emeli, ráhajtja a fejét,

mintha
együtt búsongna veled,
úgy vagytok egymással,
hogy egyikőtök se tudja,
melyikőtök kötődik jobban
a másikhoz,
tudatlan kívülálló
könnyen rávágná,

*a ti kötődéseitek egymáshoz
egészen
emberi,*

hát
nem az,
nagyon is nem,
sokkal több annál,
rejtélyesen más,
ember birtokolta mércével
nem mérhető, minősíthető,
hiszen az ember
ilyen-olyan eszmék parancsának engedelmeskedve
módszeresen gyilkolja
önvalója jobbik énjét,
felszabadítja, rászabadítja a világra
rosszabbik lényegét,
és annak
nem a létfenntartás minősége számít,
hanem a farkasétvágyú
önérdek
mindenek
felett, előtt,

a soknál több az elég

helyett
él, uralkodik
alantas célt és eszközt
szentesítve

a többhöz több kell

törvénye,
Fürge világában
napi boldogság
a jóllakás,
az ember
nem elégszik meg
ennyivel,
szemet vet
a máséra,
a szerzés átkos mámorában
betelhetetlenül halmoz
pénzt,
kincseket,
élvezeteket,
mert csak azok által
véli magát
valakinek,
életét
szépnek, teljesnek,
ebből látszik,
nem tudja, már elfelejtette
a szépség lényegét,

ami azonos
a lélek tisztaságával,
ez,
a lélek, a létezés
messze sugárzó
tisztasága
lehetne,
kellene hogy legyen
minden emberi dolgok
rendíthetetlen fundamentuma,
de
nem az, nem
lehet az,
mert nincs, megszűnt
létezni,
felmorzsolta kéjvágyak
vakítóan villogó fogsora,
nincs menekvése
semmiféle
becsülhető, becsült
értéknek,
a léhaság
toporzékoló igénye
terjed, mint
lelkeket ölő
fertőző nyavalya,
ami ellen
nem véd, mert nincs
szérum,
rúgkapálhatnak kétségbeesetten a szülők,
tilthatják csemetéjüket
a féktelen szórakozást

életcéllá emelő
korszellemtől,
ott a rettentő példa,
mit érhetnek el vele,
tizennégy éves csitri
akasztotta fel magát
csak azért,
mert apja, anyja
megálljt parancsolt neki
a léha élvezetek
hajszolásában,
hej, hát
egy kamaszlánynak
normális körülmények közt
az lenne a dolga,
leckét, háztartást tanulni,
hogy amikor ő is anya lesz,
gondját viselhesse
saját családjának,
és nem, ezzel
nem törődik,
csak a tánc,
a villódzó fények káprázatának
él,
aztán
férjhez megy,
de egy tojásrántottát sem tud
tisztességesen elkészíteni,
hát nem csoda, ha
esztendőt sem ér meg
együtt
sok fiatal házaspár,

szétmennek rezzenéstelen
arccal, lélekkel,
mert ugye,
ahogy a tévébeli bohóc
rikácsolja,

van másik

asszonynak, férjnek való,
és tényleg
akad, van,
de hát az is csak
olyan,
a személy más,
tudatlansága, felelőtlensége, léhasága
ugyanaz,
így aztán
remény sincs
a család szentségének
megbecsülésére,
ép lelkű utódok
felnevelésére,
nevelés, ugyan,
nincs már olyan,
utcai csapatokba verődve,
szabadjára eresztve
cseperednek fel a kölykök
még itt, falun is,
hazajöve hajítják sarokba
az iskolatáskát,
ahol van, ülnek
a számítógéphez,

játékosnak nevezett programra kapcsolva
bújnak állig fegyveres
gyilkosok bőrébe,
lövöldöznek ádázul, hurráznak hangosan,
valahányszor a virtuális ellenség
szitává löve elterül,
mások a porták előtti lócákon
kártyáznak ricsajozva
újfajta lapokkal, elnyerve egymástól
valamiféle levonók százait,
vagy éppen
méteres fűzvesszővel
csapják agyon
szórakozásból
az árkokban, patakszéli vízben hangoskodó békákat,
csak a játék,
az ilyenféle játékok
fontosak nekik,
a feladott lecke
nem számít,
a minap
Kismatyi szavával
kiábrándítóan
színt vallott
ez a nemzedék,
amikor tanúja voltál,
hogyan a kis kölyök
csak úgy áthajította
iskolatáskáját
a kapun,
és máris rohant

játszani,
rászóltál csendesen,

*Matyi,
hát így becsülöd
a könyveket,
táskával együtt
elhajítod,
hát a könyvekben
tudomány van,
azokat
olvasni kell, nem
elhajítani,*

meghökken a gyerek,
egy pillanatig
rád meredt
kikerekedő szemmel,
és
ahogy a táskát,
hajította csúfondárosan
a választ,

*ol-vas-ni,
még az kéne,
ne ízéljen már,*

köpní-nyelni
nem tudtál,
kővé dermedt benned
a bizonyosság,

itt tart
a világ,
ilyen utódok
kezében a jövő,
te meg
vén bolondként
tusakodhatsz
a kérdőjelek sarlójával,
miért van ez
így,
hol kezdődött,
hogyan kezdődött
az örület,
az emberi önvaló
hátborzongató
komolytalansága,
van válasz,
ott a válasz
az elszaporodott tévécsatornák
műsorában, képernyőin,
napi huszonnégy órában
okádják
csicsás látványosságba csomagolva
a könnyelmű élet
szépségként eszményített
mocskát,
mert úgymond
erre van
igény,
holott valójában
az általuk gyártott, adagolt
szellemi kosz

ragad, rátapad
a lélekre, az elmére,
átlényegíti az embereket
a léhaság kéjesen nyüzsgő, vonagló
bábuivá,
számítógépek monitorjain
egy-két kattintással megjelenített
pornográf képek, videók
kigúvadt szemű bámulóivá,
munkát rühellő, munkát kerülő
élősködővé,
ez az igazság,
nemcsak
munkanélküliség van,
munkaundor is van,
beszéli faluszerte,

*panaszkodik
a sok hektáron
új szőlőt, gyümölcsöst telepítő vállalkozó,
aki
hívja,
várja,
tisztességesen megfizetné
a munkáskezeket,
csak jöjjenek, műveljék meg
a gondozásra szoruló ültetvényt,
és hiába,
a szükséges negyven-ötven helyett
négyen jelentkeztek
csupán,*

pedig tele a falu
munkanélküli fiatalokkal,
nap mint nap
estétől
éjfélig, reggelig
az utcán lődörögnek, járnak
presszóból presszóba,
költik a szülők, nagyszülők
keresetét, nyugdíját
féldecik, korsó sörök
sokaságában hajszolt,
meg nem érdemelt
élvezetekre,
szerintük
puszta létezésük okán
mindez
kijár nekik,
micsoda felfogás
az utcabeli, nyakigláb Lackóé is,
akit füled hallatára
sürgetett az anyja
idén tavasszal,

*fiam,
millió bogár
a krumplin,
muszáj permetezni, különben
nem lesz mit
kivájni ősszel,
és hogy ne kelljen örökké
mástól kölcsön kérni ,
hát vegyünk, vegyél*

*permetezőgépet,
most kaptál fizetést, csak jut rá,*

az utcán beszélgettek,
te a magaslugasra futtatott szőlőt
zöldmetszeted,
jól hallottál, láttál mindent,
Lackó szemrehányó tekintetét és válaszát,
ahogy
az anyja felé fordulva
indulatosan
kimondta, azt mondta,

*jaj, anyu,
mit ki nem talál,
csak nem fogom
a pénzt
hülyeségre költeni,*

csak álltál a lugas alatt
földbe gyökerezett lábbal,
szentül eltökélve,
ha tőled kéri
megint, sokadszor
a gépet,
hát nem adod, csak azért se adod,
inkább a fejére olvasod
iménti szavait,
s hogy a pénzből,
amit szabadnaponta
eldorbézol cimborákkal
a presszóban,

réges-rég vehetett volna már
permetezőgépet,
szerencsére
nem szólt, nem kérte,
valaki mástól hozott masinát,
és nem átalta
levitetni a vizet vödörszám
fájós lábú anyjával a kertbe,
ahelyett, hogy feljárt volna
teletölteni a tartályt,
ahogy te szoktad,
na persze, a szegény asszony
így is örült, annak is örült,
hogy a fiú
egyáltalán hajlandó volt
elvégezni a munkát,
mert igen sokszor inkább
napszámost fogad, fizet,
kapa-, kasza-, villanyelet az még
nem markolt,
kiesne kezéből
az ilyesféle szerszám,
így megy ez
fiataléknál,
és miért,
napnál világosabb,
a sok rossz befolyástól
nem óvta meg őket
szigorú szülői nevelés,
nem hajtott lombot, meg se fogant bennük
a világ legegyszerűbb igazsága,
miszerint nektek,

akik nem úrnak születettek,

*minden karéj kenyérért,
a vacsorához óhajtott
pohár borért
naponta
áldozni kell
munkát, fáradságot,*

nincs
halvány fogalmuk
arról sem,
mennyivel jobban esik,
igazán jól
csak akkor esik
a pohár bor, a korsó sör, és egyéb
finomság,
amikor a napi munka
után
veszi magához az ember
abban a tudatban,
hogy méltó rá, megérdemli
a fáradságot jótekonyan
enyhítő, feledtető
nedűt,
ha folyton benne pancsol, ha
számolatlanul
dűti magába
a poharak tartalmát,
akkor
értékét veszti, devalválódik
a legnemesebb ital

derűs hangulatba emelő
ártatlan mámore is,
a szíves koccintás
szentséges szertartás helyett
lármás vedeléssé fajul,
amelynek a vége
hazatántorgás közben sokszor
bűzös okádék
az útszéli,
émelygés,
rossz szájíz,
a tiltakozó belső szervek
remegése,
végül
reszket a kéz is,
hm,
rettentő példa
volt
erre
Suta Vince esete,
ahogy megállt a szerencsétlen
reggelente hugyozni
a mezszyekerítés mellett,
fél keze a farkát, másik a kerítést markolta
eszeveszetten reszketve,
méterekkel odébb is
zörgött, remegett a drótháló,
a szomszéd kutyája meg
csaholt kötelelességszerűen,
nyilván azt hitte,
tovaj csinálja a zajt,
Ignác, a szomszéd

derült a látványon,
röhögve szóvá tette,
Vince persze
nem érzékelte
a helyzet komikumát,
ő a kínok kínját
élhette át,
szemrehányóan szegezte Ignácra
a tekintetét,
ugyanakkor
könyörögve
szólt,

*ne röhögj, szomszéd,
inkább
adj egy liter bort,
különben
itt döglök meg,
azt meg
nem akarhatod,*

nyögte
kétségbeesetten,
és nem hagyta békén Ignácot,
amíg oda nem vitt neki
egy literes bádoggal
kajánul aggodalmaskodva,

*ember,
tele van,
hogy fogod meginni,
hát a felét*

*kilögybőlöd, annyira
reszket a kezed,*

Vince azonban
készen volt a válasszal,

*az már
nem a te gondod,
tedd csak
ide,
az oszlop tetejére,
a többi az én dolgom,*

lábujjhegyre állva emelte
száját a bádog széléhez,
úgy szívta-szürcsölte magába az italt,
a felét benne hagyta,
motyogott egy keveset,
hogyan féljen Ignác,
nem marad adósa, kifizeti az árát
a nyugdíjából, vagy
ha úgy akarja,
ledolgozza neki,

*mert megérdemled, szomszéd,
segítettél rajtam, nézd csak,
már semmi bajom,
jól mondják,
kutyaharapást szőrivel,
meggyógyított a borod,
jó bor ez, szilu dajot, vagyis*

*erőt ad,
köszönöm,*

és tényleg,
elmondta Ignác,
már cseppet sem remegő, biztos kézzel
ragadta meg a bádogot,
szinte egy mohó szuszra
magába öntötte a maradék bort,
aztán
magabiztosan
tovább ment,
 dehogy fogta fel
 szegény feje,
 hogyan az ital
 nem meggyógyította,
 hanem
 az tette
 beteggé,
 a remegés megszűnése
 csak pillanatnyi állapot, látszatgyógyulás volt,
az évek óta vedelt szesz
elvégezte dolgát
benn, a szervezetében,
előbb a veséje mondta fel a szolgálatot,
végül,
már a halálos ágyán
a máját hányta ki
bűzös, fekete darabokban,
ilyen
csúf véget ért,

Isten

mit művelt
vele, általa,
hát Vince is
az ő teremtménye
volt,
ahogy Kálmus,
meg a többi
szerencsétlen is,
miért
hagyta, hagyja
sínylődni őket
az elesettségben,
ha valóban
Mindenek gondviselőjeként
létezik,
ahogy az Írás,
a kételkedni gyáva
fanatikus hívek
hite hirdeti,
akkor
csak akarat kérdése,
hogyan felemelje őket
az állathoz sem méltó
testi-lelki nyomorúságból,
ha neked
és
kevés másoknak
megadta
a mértékletesség
tudását, csendes örömét,
tőlük miért tagadta meg

ugyanazt,
nem érted,
ezért gyanakszol,
kételkedsz
gondviselő
szándékában, képességében,
forog, fortyog, kavarog,
sokadszor sűrűsödik
súlyos szavakká
benned a vád,
 eleve nem akart
 minden embert
 a maga képére, minőségére formálni,
 vagy
 képtelen volt
 a teremtés tökéletességére,
 ezért Vincék, Kálmusok
 nyakába varrta
 a féreg-lét
 eredendő bűnét,
 így lett
 az ő vétké
 megbocsáthatatlan,
 az övék pedig
 legalább
 megmagyarázható,
ezt gondolod,
muszáj gondolnod
szűk dimenzióra kicentizett elméd
áthághatatlan mezsgyéjén
toporogva,
mint aki

nem tud
igazán örülni
a kegyes bőkezűségnek,
miáltal
bírod, bírhatod
a kedvezményként neked osztott
esélyt, igényt
az értelmes létezésre,
mert nap mint nap
felnyűszít, megfeszül benned
a fájdalom, a száanalom
a bamba kábulatban vegetáló, önsorsrontó
Vincék,
Kálmusok,
létüket elhajító
Kósa Balázsok,
csitri lányok,
más szerencsétlenek
sorsának láttán,
és
így igaz,
szánod,
furcsállod,
korholod
magadat is,
hiszen
 dehogyan vagy
 kedvezményezett,
ha
iszonyatos veszteséged,
az Ő
hiányát kárpótolva

a gondolkodás
mihaszna képességét,
sokszor
elviselhetetlen kínját
adta jussodul,
járhat sebesen,
zakatolhat nehézkesen
agyad kereke,
jottányit sem jutsz
közelebb
igékbe kövesült szándékok
megértéséhez,
igen,
érteni,
nem csupán
hinni
akarod
Isten szent jóságát,
vigasztaló törődését,
tapasztalni
gondviselésének
megingathatatlan jeleit,
de
sehol
semmilyen
bizonyosság,
hát lehet, talán
benned a hiba,
korlátolt elméd gyarlóságában,
csakhogymint
az ő műve
ez is,

megadta neked
nagy kínok érzékelésének
képességét,
de a fájdalmak
végső, igazi okát
titkok mélységébe rejtve
leplezi előtted,
igéi szerint
minden rejtélyhez
kulcs a hit,
ami megvált
a kétségektől,
nyugalmas biztonságba emeli
a lelket,
de hiszen
te is
hittél,
harang ha szólított,
dolgaidat félretéve
hozzá, házába mentél,
hallgattad papjait,
zengted a dicséretet
együtt atyádfiaival,
a szent írásokat olvasva
elmélyültél itthon is
igéiben,
mégis összetörte
a sorsod,
megölte,
megölette,
így vette el
tőled

Őt,
mi célból
tette ezt,
ha mindentudó,
akkor láthatta előre,
idő múltán
már nem tompítja
szemed fényét a gyász,
de a veszteség
harangszava
naponta
feljajdul, áthatja
zúgolódó keserűséggel
belső világodat,
miért
teszi ezt
veled,
vajon nem
közel jársz-e
az igazsághoz,
ha azt
merészeled
gondolni,
 úri, kegyetlen kedvében
 pécézett ki magának
 játékszerűl,
 mert örömét leli
 kínjaid gyilkos pengéinek villogásában,
ráadásul
várja, elvárja tőled
a hitet,
a megbocsátó belenyugvást,

a felejtés felelőtlenségét,
hát
nem,
sem a vakhit,
sem a megbocsátás,
sem a felejtés
bűnét
nem vállalod,
minden érző porcikád
ellenáll,
minden szavad
vádol,
őt sújtja, sújtja
az igaztalanságért,
hiszen
végül is
ő vetett
eretnek gondolatok
őrlőfogai közé,
ahonnan
nem szabadulhatsz,
napjaid és éjszakáid
komoran hömpölygő, tajtékos
gondolatfolyama
gátat szakít, kilép
a sorjázó mindennapok
szűkre szabott medréből
végtelennek tetsző nagy terekre,
sodródva vele sokszor
gépiesen eszel, azt sem tudva,
reggelit, ebédet vagy éppen
vacsorát,

este megszokásból fekszel le
meghalni
szeletnyi alvásidőre,
de
sose tudsz
igazán belehalni
az alvásba,
felébreszt mihamar
csúf látomás,
riasztó sejtelem,
hajnali kakasszó,
az ébredés
mintha
rémálmokból menekítene
vissza a valóságba,
de a legszebb napkelte fényénél is
újabb rémségekkel
szembesülsz,
seregesen rikácsoló
nagy, fekete
madarakkal,
ahogy
szárnyasan suhogtatják
a hiány
elnyűhetetlen
fekete vásznát,
és karmaikat kéjelegve
beléd vájják,
így lényegül
sorsod
szenvedéssé,
csak egyszer,

egyetlenszer
hozná el
Öt,
vinne téged
Őhozzá
kurta álom,
életesen megelevenedő,
legalább
villanásnyi időre
kimerevített álmkép,
akkor
nem lenne nyűg
az ébredés,
mert veled maradna
a látott pillanat
gyönyörűsége
egész napra, napokra, évekre,
fölfénylene tőle a lélek,
valahányszor
szaggatni készen a fájdalom
orvul rád tör,

de nem,
Ő
nem jön mint jelenés,
Ő már
külön dimenzióban létezik,
melynek falát hiába döngeti
félőrülten a vágy,
a viszontlátás
jogát, lehetőségét
követelő gondolat,
hiszen

a lehetetlent akarni

Isten ígéje szerint
megbocsáthatatlan
bűn,
és persze, ki más,
ő szabja meg,
mi
lehet
lehetetlen,
hatalmi önkényének
rideg gyakorlatába
hozzád hasonló
földönfutónak
beleszólása
nincsen,
pedig a szólás
képessége
nem csupán hallgatásra
vagy az ő dicsőségét zengő énekekre
kötelez, kényszerít,
 beszél, beszélnie kell
 a fájdalomnak is,
 a méltánytalanságnak,
 amelyben
 naponta részesülsz,
egy vagy
sokak közül,
talán
az egyetlen,
aki nem gyáva

elgondolni,
kimondani,
Isten szemére vetni
gőgösen okozott
sérelmeket,
aki megtapasztalta
kőbe dermedt igéi
hiábavalóságát,
és
tudja, elképzeli,
ahogy
az idő végtelenségében
zajló
örök változás
könyörtelen sodra
óhatatlanul
 ledönti,
 magával ragadja,
 apró kavicsokká, homokszemekké
 morzsolja
 igéi
 öröklétre szánt
 irdatlan sziklatömbjeit,
igen,
ennyit érnek
súlyos
intelmei, parancsai,
megállnak, hatnak
valameddig,
aztán
leomlanak,
mert

nagyobb úr az idő,
hiába mérik,
próbálják
mércskélni
fia születése óta,
valójában
nem érti senki
az idő
eredetét,
célját,
lényegét,

de hát
mit is kezdhethnél vele
te,
aki

annyit érsz csupán
a létező dolgok világában,
amennyit
megértsz
belőle, összefüggéseiből,

nagyon
keveset,
hiszen
magadat sem érted,
pedig
ez lenne
az első fok
a megértés magasba emelő
lépcsőzetén,
meghatározni,
legalább
behatárolni

helyedet
a világ természetes állapotát jellemző
káoszban,
de ehhez
ki kell, muszáj lenne
kilépni magadból,
egy külső biztos pontról
szigorú szemmel mustrálni
gyarló mivoltodat,
néha
pillanatokra
mintha
sikerülne,
olyankor
felizzítja arcod
a szégyen,
lelked legmélyén
bűntudat nyöszörög,
szádból hulló
szitokszavak
vesszőzik elmédet
mindenekkel felelő,
mindeneket megítélő
pimaszságodért,
és ilyenkor
csak arra tudsz gondolni,
mit akarsz
Istentől,
a világtól,
magadtól,
honnan szerzett jogon

akarsz akarni
bármit
bárkitől,
világgá kiáltani
a csak téged sújtó
veszteséget,
hiszen
semmi vagy,
egynyári létre ítélt
levél a fán,
amelynek jussa ősszel
elsárgult sorstársaival
együtt
törvény szerint
sárba, avarba hullás
iszonyata,

hát
éppen ez,
a létező mindenek hiábavalóságából áradó
iszonyat,
amit érzékelni kényszerülsz
minden átkozott percben,
ez
műveli benned
a békétlenséget,
ebből sarjadt ki,
nőtt lombtalan szálfává
különös egyvalód,
ezért szólsz, perelsz
így, gondolatban
valamiféle rendért,

a létezés
elfogadható, megnyugtató,
zúgolódást kioltó
minőségéért,
nem, nem
botor izgatóság,
sértett kivagyiság
ágaskodik
tragikomikusan
gondolataidban,
a fájdalom ércből való
feszített szála
jajong benned
elnémíthatatlanul,
mert
zuhog rá,
megfeszíti naponta
az Ő
hiányának
vigasztalhatatlan tudata,
Ő
zölden susogó
levél-társad volt
sorsotok kéttörzsű fáján,
de számodra
több ennél,
maga a Minden,
még nem várta,
de értette,
elfogadta
az ősz
lombveszejtő törvényét,

ami
egyszer majd
rajtatok is
beteljesedik,
hej,
Isten,
a kegyetlen Isten
adott-e neki
villanásnyi időt
rettenetre
a zölden-aláhullás
pillanatában,
 eljuthatott-e még
 ellobbanó tudatáig
 a vesztére
 kitervelt, végrehajtott
 merénylet
 iszonyata,
 vagy az a Pillanat
 nem volt más,
 érzékelhetetlen lobbanás,
 a létre ráomló semmi
 csendjének suhintása,
ülsz a lépcső
alulról számított
második fokán,
de gondolatod
hatvanhét esztendő magasában
csapong,
odafentről
jól látható, lemérhető
megtett utad az időben,

jóval hosszabb,
mint a józan számítás szerint
még bejárható
utolsó szakasz,
a nemlétbe deltázó
komor célegyenes,
hm,
van, akit ez a tudat
letaglóz, megbénít,
van, akit léha örömök utáni
kapkodásra
ösztönöz,
és van, aki
a közelítő katasztrófa
robajló pillanataig
képes
tenni a dolgát
változatlan hittel,
hogyan van
értelme
a cselekvésnek,
te
közömbösen,
bénaság, kapkodás
nélkül,
apadó hittel
viseled
a múlás törvényét,
mintha
semmi sem lenne
fontosabb,
cirógatja

kezed, tekinteted
Fürge okos fejét,
és
egyszer csak
ráérzel
végre igazán
megkönnyebbülten
beletörődve,
 ma este
 elmarad szádból
 az esti ima,
 nem fordul
 gondolatban sem
 nyelved
 Isten ígéire,
miért is mormolnád
dicsőségét,
kívánnád akaratának
beteljesedését,
ha nem méltó
dicsóságra,
ha kétségbe vonod
jóakarátát,
 egyszerű ez,
 aki téged sújt,
 arra
 visszasújtasz
 tagadással, elfordulással,
ha tehetnéd,
egész fajtád nevében
ezt tennéd,
mert saját veszteséged kínja

bármennyire
elviselhetetlen,
mégiscsak
semmiség
fajtád tragédiája mellett,
 még hogy
 választott nép
 a tiéd,
 akinek
 erős vára, oltalmazója
 Isten,

elég
a dőre meséből,
ismered
régi írások
sokaságát,
és azok mindegyike
másról beszél,
felvillantva a gyászos
valóságot,
 már Isten fia
 születése előtt
 nagy nép volt
 a tiéd
 egészen addig,
 amíg
 idegen hit
 uralma alá
 nem kényszerítette
 öncélú
 akarat, erőszak,
 azelőtt

szabad volt,
Róma hitével
sújtva
rabbá lett,
lelkületében
a mindennel dacoló
virtus
csámcsogó nyüvek
martalékaként
elenyészett,
megrendült, leomlott
a büszke hit
önmagában,
rá,
az idegen istenre
bízta
sorsát, országát,
papjaira
elkorcsosult lelkének
istápolását,
nem csoda, hogy
a romlás ideje jött el,
százévek óta
pusztul a nép,
sorvad az ország,
hiába
kiáltott, kiált
oltalomért
fogadott Istenéhez,
közönyös maradt iránta,
sorsára hagyta,
papjai is

csak mellébeszéltek
nagy bajok idején,
ahogy ma is,
mikor
minden
véggépp
veszni látszik,
kell, nagyon kell,
hogy jöjjenek
eszmélő, tiszta szemű
bátrak
szót emelni rá,
a becsvágyó Istenre,
és ahogy
az új Messiást
hiába remélő költő tette,
igéinek Fekete Könyvét vetni

döglött bagolyként

sarokba,
visszafordítani fajtád
figyelmét, igényét
a hajdan erős,
szabad nép
erényei felé,
még hallgat a mély,
a beléje hulló
intő szavak csobbanása
csak a felszínt
nyugtalanítja, ébresztgeti
dermedt álomból,

de szaporodnak
szigorúan felvont szemöldökök alatt
a hitvány valóságra
riadalmasan rácsodálkozó szemek,
sorsotok
fekete vásznán
felragyogó csillagok,
mind-mind
igazodási pont
az álom átkozott
bűvköréből
ébredő sokaság
számára,
akiket
majd
más,

új minőség igénye

hevít
ősi erények
zászlaja alatt
betörni
pompás termekbe,
ahol
kattogó villanófényben
mézes, hazug mosoly
a királyi arcokon,
lepleznek
lélekbénító szándékot
suhogó
reverendák,

hogy a szétzúzott
vigyorgások
romjain,
tépett palástok
rongyain
újrateremtsék
a régi rend
szakasztott mását,
ami őrzi,
törvényre emeli
romolhatatlan erények
szigorát
új idők, értékek
ragyogásával
együtt,
a porban
ma még
kábán hentergő
pórnép jogát
az emelt fővel való létezéshez
pusztán a törődéssel
visszaadja,
ez
hiányzik,
a sokaságból
szerencsésen
vagy gondviselő
vasakarattal
zenitre emelkedő
emberfők
törődése

az alul maradt,
olcsó lőrék mámorába
beleszédülő atyafiak,
a nyomorúság
sírkő-nehez gondjainak
cipelésétől
koravénné hervadt
asszony nép,
a céltalan létezés útvesztőiben tántorgó
kölykök, csitrik
sorsával,

hej,
hinni
kell, kellene
azt az időt,
azt a napot,
amelynek végén
bíborban tobzódó
alkonyi égről
szépségesen más,
hangya-nyüzsgésű, zsibongó rend
teremtő törvénye szerint
épülő világra
bámul vissza
mosolyogva
a Nap,
de
nem,
nem sarjad ki
benned
csenevészzen sem

az elérhető jövő
hite,
keresheted
eszelős tekintettel
a közel és távol
zajló jelenségek mögött
a biztató lényeket,
csak a romlás
vicsorog
mindenütt,
mint lopáson
tetten ért,
a leleplező szempár fényénél
gyilkos vehemenciával
háborgó bűnöző,
aki

a jut is, marad is

ficamosan sántikáló logikája szerint
űzi szorgalmasan
a veszejtés mesterségét,
dehogyan jut,
dehogyan marad
esély
vágyakban szépülő jövőre
mindenkinek,
ha elorozzák
kevesek
a sokaság
teremtő szorgalmával

csillogó cseppekként
összegyűjtött mézét,
az Osztas törvénye
kijátszva pimaszul,
de ha ezt látja,
márpedig látja
a sokaság,
miért nem görcsül
ököllé haragja
a mindent elorzók
kezére, szándékára
csapva,
a válasz
iszonytatóan
ott bűzlik
a világnyi akol
minden sarkában,
ahol
jó pásztor,
gondoskodó gazda
nélkül
barmosan nyüzsög,
legfeljebb néha
bődül fel
ingerülten
a sokaság,
sorsára hagyottan
szemének fénye, sugara
végül
üvegesen csörrenve
összetörik,
így

*lészen az mi sorsunk
szemeknek csillagos hullása,*

hát
képzелhet
a megkínzott recehártya
valami szépséges másat,
megírva rég az igazság,

*ez a sors
lett a miénk s munkál velünk,*

ő, Béla
az igazak
egyike volt,
súlyos szavú
törvénytudó,
vigasztalan valóságban is
mosolyogva, látó szemmel
érezkelte, vállalta
a törődés
áldatlan
gyönyörűségét,
alvó falvak
csendben kushadó régiójának
Bene Mózes Pálja
volt
a tudás
irigyelhetően
magasabb szintjén,
ahonnan

családlátogatás címén
alászállt naponta
övéihez,
konok atyafiak
dacba dermedt elméjét
ostromolva
nyílvesszőként suhogó, célba találó
érvekkel,

*bátyám, a maga
Ferkója, Jancsija, Zsuzsija
éles eszénél fogva
többre hivatott,
elméje
mint a jó termő föld,
amit vétek lenne
parlagon hagyni,
meg kell művelni, bevetni
a tudás szemenszedett, értékes
magjaival,
ez a mi dolgunk,
engedje hát,
nógassa
Ferkót, Jancsit, Zsuzsit
iskolába,
hogy lehessen belőle
jóra képes
ember,
mert a tanulatlan elmét
óhatatlanul
felveri, benövi
a gaz,*

*mint rossz gazda földjét,
ezt pedig
nem akarhatja, hiszen
maga
jó gazda, okos ember,*

így,
szitkokhoz szokott atyafiaknak
kedves, ártatlan ravaszsággal hízelgő
szavakkal, példákkal, hasonlatokkal
beszért,
és a krákogás, köhécselés
hevenyészve ácsolt
sánca mögé szorult
delikvens
arcára, szemébe
rebbenéstelenül
vetülő,
tisztá tekintetben
végül
 feloldódott
 a konokság jégtömbje,
 másnap és azután
 Ferkó, Jancsi, Zsuzsi
 iskolába ment,
ez volt
ő, Béla,
ízig-vérig
tanító,
az a bizonyos

lámpás ember,

szóba hozza a fiad
ma is néha,

*ahogy Béla bácsi
elmondta, előadta
a soron következő
tudnivalót,
nem kellett azt már
itthon
könyvből tanulni,
egyetlen hallásra
megragadt az ember fejében,
ha odafigyelt,*

és
nem lehetett
nem odafigyelni rá,
téged, titeket is
fejbe kólintott, észhez térített
végül is
végtelenül egyszerű,
a csalóka látszat mögött lapuló lényeket
felmutató
igazsága
fiatok dolgában,
jófejjű, jeles tanuló lévén
igazán természetesnek tűnt,
hogymenjen
felsőbb iskolába,
legyen papírja
az elsajátított tudásról,

tényleg vigye többre,
boldoguljon
magasabb szinten,
nem úgy, mint te,
aki esti, éjszakai
olvasmányok révén
juthattál el
a műveltség
küszöbéhez,
ő lépje át, legyen
igazán kiművelt emberfő,
hajlott is rá,
de érettségi után, a felvételi előtt
kedvetlenül készült
a nagy napra,
elbizonytalanodott,
hiába
biztattátok, bizonygattátok,

*ne izgulj, fiam,
többet tudsz,
mint amennyi a vizsgához kell,
és pár év múlva
ugyanolyan diplomád lesz,
mint Béla bátyádnak,*

más volt
a kedvetlenség oka,
Béla szavaiban öltött testet
a nagy remények hevületét
lehűtő valóság,
portátok előtt

a piros moped nyergében ülve mondta
higgadtan, figyelmeztetően,

*bátyám, néném,
ismerem a gyerek
átlagon felüli adottságait,
de azt is tudom, bevallotta nekem,
csak a maguk kedvéért menne
egyetemre,
őt
valójában
nem érdeklik
a humán tudományok,
a műszaki dolgok,
gépek, műszerek világához van
hajlama, kedve,
mármost
gondoljanak bele,
egy nemszeretem
szakma, hivatás
erőltetésével
milyen rosszat tennének neki
egész életére,
tanuljon inkább
szakiskolában,
legyen belőle
aranykezű, boldog
rádió- vagy tévészerelő, akármilyen,
nem pedig
botcsinálta, boldogtalan
tanár vagy bármi
efféle,*

*lássák be szépen,
mennyre bánatáná magukat később
a lelkiismeret,
ha most
jóvátehetetlen döntésre
kényszerítenék,
hát
ne tegyék,
ne tegyék,*

csalódottan,
de felfogtátok, tudomásul vettétek
az intelem szavaiban kopogó
igazságot,
így lett a fiatok
szakiskolai végzettséggel
műszerész,
kis túlzással
ezermester,
elromlott
rádió, tévé,
bármilyen háztartási gépezet
ha keze alá kerül,
addig fürkészi annak
belső titkait,
amíg rá nem lel
a hibára,
szinte felfoghatatlan,
hogyan tud
eligazodni
a dobozból kiemelt, a műhelyasztalon
szanaszét heverő
apróbbnál apróbb műtyürrék,

különböző színű kábelek
rengetegében,
na persze,
sok évvel a szakiskola után,
ma is
tanul,
esténként
a számítógép előtt ülve
jegyzetel,
egy-egy komplikált műszaki rajzot
kinyomtat,
technikai újdonságokkal ismerkedik,
és nem csupán
szórakozásból, pusztán kíváncsiságból,
haszon is van belőle,
például
a darálóból,
aminek felépítését
internetes barkácsoldalon
leste el,
aztán beszerezte
a hozzávalókat,
néhány szabadnapját rászánva
fűrt, flexelt, hegesztett,
és egyszer csak
elkészült
az új daráló,
azóta dologtalan
a régi,
még apádtól örökölt
kézzel tekerős,
szinte úri dolog

bekapcsolni az újat,
beleönteni vödörnyi terményt,
amit percek alatt apróra zúz,
nem fárad bele
a karod, a vállad,

hát
igen, nagyon igaza volt
Bélának,
a fiad
neki köszönhetően lett
kiegyensúlyozott lelületű
felnőtt,
kötelességtudó családapa,
Béla emlékét
őszinte hálával áldó
férfi,

igen, már csak
Béla emléke
él,
őt
betegágyba döntötte,
pár hét alatt
sírba vitte
három híján
hatvanévesen
az esendő test
belső, nemes szervein
eluralkodó
rosszindulatú kór,
visszafojtott könnyektől fuldokolva,
riadtan repeső szavakkal
mondta a fiad,

*muszáj volt,
ösztökélt a lelkiismeret
elmenni hozzá, Béla bácsihoz,
leültem az ágya szélére,
szólni akartam, beszélgetni vele,
de torkomban a görcs
útját állta szándékomnak,
hallgatott ő is
percekig, aztán
sápadtan sovánnyá aszott arcát, megtört tekintetét
felém fordítva
alig hallhatóan, szeliden
azt mondta,
menjek el
és
ne jöjjenek többé,
ez volt hozzám
az utolsó szava,
nem értem, miért
tiltott el magától,
bánt ez engem
nagyon,*

te értetted, ma is
biztosan tudod,
nem oktan tiltás parancsát
suttogta akkor Béla,
hanem
a rá váró dolgok ígézetében
nemrég még
céltudatosan, magabiztosan

tevékeny férfi
kérését, kívánságát,
hogy
 ne lássa más
 az ő elesettségét,
 kiszolgáltatottságát,
 mikor a gerinces emberi tartás
 szálfaegyenes függőlegese
 ledöntve
 tehetetlen vízszintessé,
 a lét és nemlét határán
 megvesszőzve vánszorgó elmét pedig
 betölti óhatatlanul
 a lét csodáját elveszejtő kudarc
 bizonyosságának
 dübörgő tudata,
mások, Bernát például
a tüdőrák
végső fázisában
tíz körömmel vájta a falat,
hátborzongató hangon
kiáltozott,

*jaj,
ne hagyjatok
meghalni még,
a kint
öljétek meg bennem,
fiam, lányom, feleségem,
jóságos Istenem,
ezt a keselyűkarmos gyötrelmet
nem érdemlem, nem érdemlem,*

Béla
másképp,
méltósággal,
arcán a megbékélés nyugalmaival
viselte
az elmúlás iszonyatát,
 be nem fejezett,
 de jól végzett
 dolgok tudatában,
 hallható zokszó nélkül távozott
 közületek,
áldás poraira
a ti szátokból hulljon,
akikért
élt,
akiknek
példát adott
emberi tartásból,
akiket
versbe emelve
leírta,

*agancsommel görgetem
földobálom a Napot,
úgy viszem a jövőbe,
hogy ti is ragyogjatok,*

igen,
kevesellte
saját elméje
fényét,

a tiétek tündöklését
szerette volna látni,
mert hitte,
képesek vagytok ti is
felragyogni,
ha rátok települt
lelketlen
hatalmak, intézmények
önkényét
szembeköppve,
saját gyarlóságaitok
bénító
kényszerzubbonyát
az emberlét szentségéről
levetitek, széttépitek,
 naná,
 a hatalmasoknak
 szemet szúrt
 a szólás jogával élő
 szuverén személyiség,
 ők
 éles szemmel figyelték
 a törődés felelősségét
 vállalni merészelő
 magatartást, ügybuzgalmat,
 és eljött a nap,
 beidézték
 magas hivatalokba,
 fejére olvasták
 az izgatás vádját,
 megfenyegették
 állásvesztéssel, elhallgattatással,

vers, versek
sokaságában sorjázó
bátor gondolat
volt a válasz,
valahányszor azt hitték,
sikerült, megfélemlítették,
hát
nem,
Béla
megingathatatlan hittel
vallotta,

*nagyon kikaptam,
mert sose hallgattam,
de hittem, felragyog
igazam, hatalmam,*

dehogyan volt,
nem lehetett
könnyű ez a hit,
verssorok tanúsítják,
mivel szembesült
a piroskönyves inkvizítorok előtt,

*minden elhagy,
jó társam, te is hol vagy,
bekötött szemmel körbevezetnek,
s már nem érzem melegét kezednek,
meghurcolnak nagy hivatalokban,
mert ami nem tetszett, kimondtam,
csuklyások, lila karmok, csontkezek,
csak tudnám, milyen eszmék papjai ezek,*

*trónszéken ülnek és mindegyik plecsniket hord,
és látok, látok egy véres bajuszt,
modern kínzógépek marcangolják a húst,
vonszolnak tovább, minden szavuk szeg,
ártatlan nyakamnál szögesdrót sziszeg,
tömlőc-sötétség, csurgó vér-bor,
boszorkányüldözés, kész középkor,
Dante-i pokol hogy keveredhet,
te híres huszadik század, veled,
nincs felelet,
vonulnak a süveges pápák,
eretnekségem kiabálják,
már gyújtják alattam a máglyát,
s kavarognak ez örület-nagy
tébolyban s felém tekeregnek
a rút csápok, jaj, Edit, ne hagyj,*

Edit

a felesége volt,
mélyből,
szánalmas örömök
vodkagőzösen fortyogó mocsarából
szeme fényébe emelve mentette
jóraláló asszonnyá, jó társává,
nem csoda,
ha lázálmok rémségeit felülmúló helyzetében
hozzá kiáltott
oltalomért,
 neked
 ez a lehetőség
 nem, csak

a kiáltás

oka, joga
adatott meg,
amikor
megrepedt, szétesett
a két egymást igénylő egészből összeforrt
gyönyörű teljesség,
de mit ér
az ok, a jog,
ha nincs
kihez kiáltani,
Ő
nem hallaná,
nem hallhatná meg,
másokat pedig
nem érdekel
a te
kínod,
gondolatod,
szavad,
vesztes vagy,
és
a vesztes
mindig
magára marad,
hej,
talán
tényleg benned,
kesergő természetteddel
a baj,
talán

a túlzás bűnébe esve
eszményítéd
Őt,
ezért
nyüszt és ordít
tudatodban
ma is
elviselhetetlenül
hiánya,
a Rend szépségének hiánya,
mint Makó Józsi
amputált kézfejében
a fantomfájdalom,
talán
csak azért is
fölvetett fejjel,
vasakaratból kovácsolt daccal
kilépni
kellene
megkeseredett bensődből,
a gyászodat ölelő horizont
felsejlő vonalát
átlépve
eljutni, visszakerülni
a létezés káoszába,
nem felejtve, de
megbékélve
viselni a veszteséget,
hagyni kisarjadni
annak fekete szövetén
még oly kicsi örömök
színeiben szerénykedő,
az ártatlan szépség

jelenlétével
mégis vigasztaló virágait,
ahogy
temetői csendben
kegyelet műveli
ápoltsírokon
ezt a csodát,
igen,
sokan hiszik, mondják,

*helye, ideje van
a gyásznak, a fájdalomnak,
de legyen,
kell hogy legyen
a derűnek is,
mert csak így
élhető az élet,*

ez
a Kálmusok igazsága,
amit elméd
felfog, megért,
de elfogadva
sajátjává lényegíteni
nem tud,
mert a fájdalom
fölkörmű emelt,
sivár magasságba,
ahol
csak félni lehet
a lenti romlás
látásától,

árad, tébolyultan
mindeneket beborít
a dögszag gomolygása,
hol itt
az élet,
a pirospozsgásan egészséges örömök
édes mosolyt,
messze hangzó kacajt csendítő
zsibongása,
 belevész a létezés
 értelmének, céljának
 minden újszülött reménye
 temetésre hívó harangok
 szigorú szavába,
amelyből
semmit sem ért
a saját mocskukban
megváltást kereső
Kálmusok
sokasága,
üresen,
őrvíztől üresen
zendül a zenit,
Isten
a félelemből ácsolt trón magasából
letaszítva
elhagyottan, tehetetlen
vénenberként
motyog,
megrontott lelkek fölött
már csak
a Rossz

dölyfös nagyhercege
bitorol hatalmat,
ki neveztetí magát
új Messiásnak,
aki parancsba adja
az értelmes létezés igényének
lámpaoltását,
a napi élvezetek förtelmes halmozását,

*terel, szorít, legyűr a Trend,
nincs, mi visszafogja
az örült kereket,*

hát hogyan is érthetnék
olcsó mámorba bambult Kálmusok
a te iszonyodat,
mikor
pusztulásuk láttán

*befutja, bitorolja
fogyóhold-arcod ezüst rettenet,*

pedig
esendő vagy
te is,
benned is
mocorog,
ágaskodik,
követelőzik
az eredendő bűn,
gyarlóságod
ezerfejú szörnyetege,

sokszor elgondolod,
van-e jogod
 undorodni, ítékezni
 önsorsrontó Kálmusok,
 nemzet- és országrontó hatalmasok,
 túlvilági vigasz
 ígérgetésére
 szakosodott papok,
 uralomra vágyó
 pártok, izmusok
 fölött,

ha a romlás démonainak
ellenállni

te sem tudsz,
 bizony elcsábulsz
 pohár borok
 múló mámorába,
 ígéző emlékek
 villódzásába,
 a közöny
 kényelmes trónusának
 ölébe,
 egyvalód érdekének
 ösvényére,

hosszú
a vétkek sora, mit
észrevétlenül
vagy
készakarva
te is
naponta elkövetsz,

hiszen
emberből vagy,
megejt
silány hívságok
pillanatnyi csillanása,
mégis, mégis,
mintha vigasz lenne

a szomorú igazság

te legalább
megszenveded ezerszer
önnön gyarlóságodat,
ez különböztet meg
Kálmusok, Korhely Mártonok
csúfosan eltorzult
lelkületétől,
így vagy, lehetsz
nem különb,
de

más,
ésszel
föl nem foghatóan
különös minőség
közegedben,
a rejtélyes
legfőbb rendezőelv
törvénye szerint
mostohaföldön is
virágosan nyíló szépségeket
élvetegen legelő
barbárok közt,

igen, sorsod
a költőé,
aki leírta sziszegve,

*itt a szenvedés belül,
ott kívül a magyarázat,*

mit tehetsz,
mihez kezdhetsz
egymásra vicsorgó
pólusok közt
vergődő magaddal,
hogyan csitíthatnád
nyugtalanságod
parázsának izzását,
ha kétségek és bizonyosságok
elmédre zuhogó káoszában
nem tudsz
kíváncsi csodát,
rendet
teremteni,
csak ülsz
a lépcső második,
majdnem legalsó fokán
dologtalanul
ölbe ejtett kézzel,
pedig hallod,
rikácsolnak a baromfik,
mormog a hízó,
sivalkodnak a malacok,
mert nincs, elfogyott előlük

eleség, ivóvíz,
elég
a révületből,
szólít
a rád testált, vállalt
dolog,
örülj, jószerivel
már csak ennek
örülhetsz,
főtt burgonyával dúsított darát szóró,
moslékot kívánatos langymelegen,
vizet kúthűvösen öntő kezed nyomán
nem szenvednek
örökös hiányt
oktalan, ártatlan állatok,
ezzé,
jóságudvarrá és kisszobává
szűkült világod,
ami a faluban, azon túl
az égtájak mindegyikén
zajlik,
mind-mind
idegen tőled,
mi gondod
lehet, lenne
rá,
ha gondolat és szó
úgyis elbukik,
megtapossa patáson
az értetlenség behemót
rinocérosza,

sisteregve kihuny
a közöny pangó
Óperenciáiban,
miért forgatnád
fejedben
a lehetetlent,
ha recepted a romlás ellen
beválthatatlan,
hiába rajta
a megváltás
pecsétje,
 ejnye,
 hová,
 micsoda
 magasságba, mélységbe
 hágott megint
 eretnek gondolatod,
 aki
 ostorozó igazát
 csak véli,
 de hatalma nincs
 a romlás
 ördögi precizitással
 megtervezett,
 nemtelen vágyak
 iszonyú energiájával
 működtetett,
 mindeneket veszejtő
 gépezete fölött,
 ez a buta vénember
 a megváltó méltóságának

akárcsak pillanatnyi
bitorlására
képzeletben sem
vetemedhet
büntetlenül,
így igaz,
kivénültél a világból,
göcsörtös kökényfa-botoddal
sántikálva
nem bírod már
a rohanó idő iramát,
megroskadt válladon
hatvanhét esztendő
hozzád nőtt terhével,
elmédben
a teljesség igényének
háborgásával
óhatatlanul
lemaradtál,
magadra maradtál,
de talán
épp ezért
érzékelsz,
ítélsz el
vak rohanást,
emberré emelő értékek rózsáit
ujjongó örületben
megvetéssel kaszaboló
korszellemet,
sorsokat
ablaktalan kisszobákba,

más szóval
siralomházba kényszerítő
rideg gondviselést,
ahonnan
feketére festett deszkák
alatt, között
egyetlen kiút
vezet, visz majd
téged is
valahová,
a létalatti csendben
megbékéltek közé,
de addig
itt vagy,
ritkuló szépre,
szépet veszejtő csúfra
van gondolatod, szavad,
létezésed
jogát, kötelességét
vetnéd szemétre, ha
ha önnön torkodat megragadva
szavadat, indulatodat
születése pillanatában,
mint védtelen kisdedet
megfojtanád,
az
mit jelent,
ha természetlenül hal el
az elmében fogant
suhogó gondolat,
a szájából sziszegve kibuggyanó,

szárnyaszegetten aláhulló
szó,
igen,
negatív energiák
parancsa szerint
örülten pörgő kerék
küllői közé
rettegve kiáltott intelem
pálcaroppanását,
de mégse
a készülő katasztrófa
szemlélőjének
egykedvű
beletörődését,
igen,
szakadásig feszülő
óvó szándék
két fölemelt karból alkotott
tiltó jelének
mihasznaságát,
de mégse
kaján káröröm
kuncogását,
igen,
szenvedést,
a tehetetlenség
kényszerzubbonyát,
de mégse,
sose
a tétlenség
bűnének

iszonyatát,
hej,
szórhatnád
estig,
éjfélíg,
hajnalig
érvek aranygöröngyeit,
nem lesz
kékebb
az égbolt,
nem tisztul
fölfénylő értelemmé
Kálmusok tekintetében
a téboly,
nem szelídül
hatalmasok akaratában
gondviselő szolgálattá
az uralkodás
mozdonyosan törtető vágya,
érzékeli sápadt sejtelem
a valót,
a fogvacogtatót,
nagy, feltörhetetlen
titkok termeiben
mérnöki pontossággal
megtervezve
emberi közösségek, fajtád
mindennapi tragédiája, és
végül
a sors, a történelem
őrült folyama

csúfos végzet
holt ölébe
fut
csak azért,
mert
iszonytatóan
ritkulnak
a magvetéssel lendülő szándékok,
sokasodnak
a csupán aratni vágyó,
a termésre szemet vető,
annak aranyát
elorzó
nemtelen törekvések,
hát
hogyne
fordulna
sóhajra,
keseregve háborgó, feljajduló
szigorú szóra
a magvető ember félelme,
ahogyan most
és oly sokszor
a tiéd,
mégis, így is,
te is
bevallhatod,
kesergésben már-már
kéjtelmesre kárhoztatott
lényed
nem lehet

becsülhető, követhető
példa
unokáid szemében,
hiszen
a világ
sorsa
a teremítő emberek vállát
nyomja,
és aki
ezt
a szentté
nemesülő, nehezülő
terhet
a hiábavalóság sugallatára
megunja, ledobja,
azzal
szörnyű példát
statuál
cipekedő sorstársak számára,
s végül
az aratás
ígérete nélkül
óhatatlanul
éhen hal
minden sírva születő
remény
a gyomor és a lélek
megfellebbezhetetlen igényének
kielégítésére,
maradj hát,
fogcsikorgatva bár,

magot szórva lendülő,
múltból jövő,
mában a jövőért
tevékeny
akarat,
hogy a két kislegény-unoka
büszkén állhasson a helyedre,
ha testi és lelki erőd
a múlás törvénye szerint végképp
kiapad,
mint az Ő
egyetlenként kedves
tekintetéből
a fény,
 csak így,
 csak általuk
 menthető élhetővé
 a világ, benne
 emberi sorsok
 sokasága,
 a létezés
 rejtélyes gyönyörűsége,
 ami
 nem
buzsát, számlát
megtöltő profitban,
képernyőkön szemérmetlenül tobzódó
meztelenségben,
istenített sztárok
idétlen vonaglásának látványában,
hiányzó, őserővel megigéző

tiszta énekhangot
pótolni próbáló,
szánszóra se méltó
fahangú pótcselekvésben,
fiatalok sokkolóan kiábrándító
értékrendjét tanúsító
csápolásában
sejlik fel,
 legyen
 lapos a buksza,
 meztelen a lélek,
 csak igézzen
 dalban, mosolyban
 a természetesség,
ahogy
az Ő
mosolyában, énekében,
mikor
csoportvezetőként
munkalapok fölé hajoltában
képes volt
dúdolt dallamok szárnyain
ringatózva
osztani, szorozni, kivonni, összeadni,
megejtően öntudatlanul
formázva meg
 az emberi lény
 mesterséges pózoktól viszolygó,
 romlatlan tisztaságú
 létezésre
 bátorító
 szépségét,

ez
a feladat,
ennek
nyűgét, kínját
naponta vállalva
lehet
talán
megállni
emberhez méltó
egyenes gerinccel,
lelki tisztasággal
a romlás förtelmében,
dacolni
Mammon,
a lélekrontó isten
sötétfelhősen sűrűsödve terjengő
hatalmával,
unokáid szemébe nézve
most még
a tisztaság természetes kékségének
örülhetsz,
próbáld, akard hát
hinni,
rajtad is múlik,
képesek lesznek-e
szívós ragaszkodással
őrizni, megőrizni
annyi mocsok záporában
ezt a tisztaságot
létezésük
majdani

deléig, alkonyáig,
vagy
megroppantja bennük
az igény
arany pillérét
dárdaként meredező
galád szándék,
csábos mosolyú
ördögi kísértés,
igen,
szóval, cselekedettel,
kesergéstelen
konok magatartással,
biztató tekintettel
erősítsd bennük
azt a drága pillért,
amelyre
emberi minőség
emelhető
jóra való
hajlam, készség
nemes közetéből
végig a sors
kimért útvonalán,
ne bizonytalanítsa bénulttá soha
bennük sem
ezt a szándékot
semmiféle isten
magasabb rendűnek hazudott
elvárása,

nincs
magasabb rendű
kívánság,
törekvés,
érték
az emberi
lélek és elme
természetes tisztaságban
árnyéktalanul
lobogó fényénél,
ami
gyertyaláng csak
a naprendszerekben
időtlen idők óta világoló bolygók
izzásához képest,
de
megsokasodva
szelíd hővel teremti meg
a négy égtáj
mindegyikén
a remény
örök újjászületésének,
a létezés
háborítatlan folytonosságának
feltételeit,
igen,
két fiú, ember-ígéret,
ok a mosolyban aranyló
büszkeségre,
aggályok szorításában is
makacs hitre,

bennük, általuk
elbukik
minden rontásra fölesküdt
ármány,
hát
emelt fővel,
sokadik,
de talán
még nem
utolsó vacsorádat
elköltve,
csituló nyugalansággal
készülj
lefeküdni,
aludni, meghalni
a közeli éjszaka ígéretével

fogyó fényben.